

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Výroční zpráva 2020

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Výroční zpráva 2020

Obsah

Úvodem	1	Orlická galerie	26
Archeologie	2	Sýpka -	28
Spolupráce s laickou veřejností	3	Muzeum Orlických hor	28
Botanika	4	Drobné expozice a dlouhodobé zápůjčky	29
Historické vědy	6	Utzův mechanický betlém	29
Historie	6	Soukenický betlém	29
Etnografie	6	Synagoga	29
Knihovna	8	Památník Karla Plachetky	30
Muzejní pedagogika	10	Město Rychnov na historických fotografiích ...	30
Péče o sbírky	13	Opočno v zrcadle času	31
Evidence sbírek	13	Ostatní dlouhodobé zápůjčky	31
Akvizice	13	Kulturně vzdělávací činnost	32
Sbírka Orlické galerie	13	Výstavy	32
Sbírka muzea	13	Hlavní výstavní prostory (II. NP zámku v	
Digitalizace sbírek	14	Rychnově n. K.)	32
Digitalizace VHS	15	Orlická galerie	33
Inventarizace sbírek	15	Muzeum krajky Vamberk	35
Pohyby sbírek	15	Sýpka - Muzeum Orlických hor	35
Stěhování sbírky textilu	15	Putovní výstavy a výstavy mimo prostory	
Stěhování sbírky plastik	16	MGOH	36
Konzervace a restaurování	17	Přednášky a exkurze	36
Věda a výzkum	18	Ostatní kulturní a vzdělávací akce	37
Historické vědy	18	Návštěvnost	40
Přírodní vědy	18	Propagace	42
Publikační činnost	20	Ostatní	43
Monografie:	20	Muzeum v době pandemie	43
Ediční činnost:	20	Web fotoarchiv	44
Studie:	20	Personální změny	44
Katalogy:	21	Mlýnské kameny na zahradě Muzea krajky	
Zprávy:	21	Vamberk	44
Recenze:	21	Hospodaření v roce 2020	45
Nepublikované práce - v tisku:	21	Mzdová a personální oblast	45
Ostatní:	22	Rozvaha	47
Semináře a konference	23	Výnosy a náklady	48
Spolupráce	24	Výnosy	48
Muzeum krajky Vamberk	25	Náklady	49
		Celkový přehled	52

Všeobecný komentář.....	52
Výnosy roku 2020.....	52
Výnosy ze vstupného	53
Granty, dotace a dary roku 2020	54
Náklady roku 2020.....	55
Odpisy 2020	56
Finanční majetek.....	56
Dotace ze státního rozpočtu.....	56
Investice z FRR KHK.....	57
Autoprovoz	57
Nakládání s majetkem.....	58
Tvorba a čerpání peněžních fondů	59
Inventarizace majetku.....	59
Kontrolní činnost.....	60

Úvodem

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou je příspěvkovou organizací zřizovanou Královéhradeckým krajem. Je zapsáno v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové v oddílu Pr, vložce číslo 687 a jeho činnost je vymezená ve Zřizovací listině (poslední aktualizace 2020).

Tato zpráva o činnosti za rok 2020 je zpracována podle osnovy obsažené ve Směrnici č. 7 Rady Královéhradeckého kraje k řízení příspěvkových organizací zřízených krajem a obchodních společností založených krajem a v souladu s doporučeními Odboru kultury a památkové péče Královéhradeckého kraje.

Adresa muzea:

Muzeum a galerie Orlických hor, Jiráskova 2,
516 01 Rychnov nad Kněžnou

IČO: 00371149

telefon: 494 534 450

www.moh.cz

Sbírky Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou jsou zapsány v Centrální evidenci sbírek (CES) vedené Ministerstvem kultury České republiky pod evidenčními čísly:

MRK/002-05-06/135002 - sbírka muzea

GRK/001-06-29/015001 - sbírka Orlické galerie

Muzejní knihovna je zapsána v evidenci knihoven pod číslem 3545/2003.

Archeologie

Archeologické pracoviště vědecko-výzkumného oddělení MGOH na základě zřizovací listiny a oprávnění Archeologického ústavu Akademie věd České republiky může provádět systematické a záchranné výzkumy v oblasti Královéhradeckého kraje a okresu Ústí nad Orlicí. V souladu s posláním rychnovského muzea vyvíjí aktivitu takřka výlučně na okrese Rychnov nad Kněžnou. Jejím cílem je systematicky pokrýt archeologickou péčí všechny archeologické památky ohrožené stavební a jinou činností a to jak předběžně v rámci vyjadřovacích procesů, tak i následně v terénu. V rámci této činnosti jsou prováděny zejména záchranné archeologické výzkumy, ale i systematické sběry a výzkumy.

Archeologický dohled byl v roce 2020 zajišťován na všech liniových a větších stavbách okresu Rychnov nad Kněžnou. Celkem bylo vydáno 167 negativních a 96 pozitivních vyjádření ke stavebním akcím v regionu.

Archeologický rok 2020 byl pro pracovníky MGOH ve znamení rozsáhlých liniových staveb. Největším úkolem bylo především provedení **ZAV obchvatu Domašína** čítajícího cca 1400 objektů. Hlavní fáze výzkumu probíhala od 8. 4. do 30. 8. a následně drobnější práce (změněná trasa vodovodu a odběr dodatečných vzorků, nájezdy atp.) pak do konce

září 2020. Vzhledem k rozsahu výkopových prací byl ZAV realizován prostřednictvím zaměstnanců spol. Stratum, pod vedením archeologů MGOH. Prozkoumáno bylo polykulturní sídliště trvající od neolitu po starší dobu bronzovou, ojediněle byl prostor využíván i v pozdějších obdobích – v době římské. Unikátem byl nejen objev série eneolitických studní, ale celé sídliště. To patří do období, která byla v Podorlicku doposud neregistrována či registrována pouze sporadicky prostřednictvím povrchových sběrů a náhodných nálezů.

Kromě toho byl veden další větší plošný výzkum na **zpevněných plochách** budovaných spol. **Matrix v Třebešově**. Zde byla zachycena analogická sídlištní situace jako v nedalekém Domašíně, Předběžně počítáme opět s eneolitickým osídlením, v kulturních vrstvách zachovaných v zaniklé vodoteči i se sídlištěm doby hradištní. Prozkoumáno bylo cca 500 objektů, část tvořily zaniklé přírodní situace (vývraty), které byly pouze dokumentovány a kopány jen výběrově.

Mezi drobnějšími výzkumy je třeba vyjmenovat část pravěkého sídliště v jižním záboru **cihelny Kostelec nad Orlicí**, pokračování vrcholně středověkých situací při **dobrušské poliklinice** (stavba výtahu), prů-

Obrázek 1 Archeologický výzkum obchvatu Domašína

běžný dozor na kanalizaci v **Doudlebech nad Orlicí**, kde byly dokumentovány vrcholně středověké situace kolem zámku a hradištní Na Bělisku. Průběžně byla sledována i kanalizace v **Čánce**, zde ovšem bez nálezů. Od začátku července je průběžně sledována **rekonstrukce ulic Erbenova, Tůmova a Na Spojce v Kostelci nad Orlicí**, stavba stále probíhá, prozatím bylo prozkoumáno 30 sídlištních objektů nejspíše kultury popelnicových polí. Průběžně jsou dokumentovány vrcholně středověké a novověké pozůstatky při opravě **rychnovského zámku** (části gymnázia a především obvodová zeď hradního či kostelního areálu). Vrcholně středověké situace byly zkoumány v **Rybné nad Zdobnicí**, na okraji kostelního areálu, blíže neurčitelný pravěk při nově vybudované cestě na okraji intravilánu **Tutlek**. Pozitivních bylo i několik staveb rodinných domků – kultura popelnicových polí v a stopy osídlení doby hradištní bylo zkoumáno v **Doudlebach n. Orlicí** a v **Třebešově**, kde byla kromě sídlištních objektů nalezena zřícená pec s velkým množ-

chranných archeologických výzkumů v Královéhradeckém kraji, pravidelně se účastní Východočeské regionální archeologické komise, zasedají jako členové poradních sborů pro sbírkotvornou činnost ostatních muzeí atd.

Jako významnou se jeví spolupráce s Filozofickou fakultou Univerzity Hradec Králové. V uplynulém roce na základě výhradně rychnovských sbírek a odborných zpráv psali celkem 3 studenti své diplomové práce, konzultace a dokumentace byla poskytována jednomu dalšímu.

Spolupráce s laickou veřejností

Na poli spolupráce s laickou veřejností probíhá zejména dlouhodobá spolupráce s amatérskými hledači, tzv. detektoráři. V rámci této činnosti jsou jim poskytovány konzultace a řešeny případné nálezy.

V roce 2020 byla ve spolupráci se znalci místní topografie provedena terénní dokumentace pozůstatků výroby mlýnských

Obrázek 2 Mlýnské kameny dokumentované na Vamberecku

stvím organických nálezů, celou zásobnicí a torzy dalších nádob.

Kromě těchto staveb bylo dozorováno 140 investorských akcí a 84 rodinných domků. Značnou

Mimo běžné pracovní povinnosti plní pracovníci archeologického oddělení také řadu přidružených úkolů, jako jsou odborné poradenské a konzultační služby pro laickou i odbornou veřejnost. Zástupci MGOH tak působí mimo jiné v Oborové komisi muzejních archeologů ČR při Asociaci muzeí a galerií (AMG), v Komisi pro program podpory zá-

kamenů v lesních porostech v okolí Vamberka, přičemž bylo objeveno s a in situ zdokumentováno několik desítek nedokončených mlýnských kamenů.

Rovněž ve spolupráci s laickou veřejností (Spolek přátel historie Vamberka) byl proveden průzkum sklepů v prostoru tzv. Vambereckého hradu s cílem potvrdit či vyvrátit často tradovaná tvrzení o jeho existenci.

Botanické pracoviště vědecko-výzkumného oddělení MGOH provádí systematickou botanickou dokumentaci a výzkum regionu. Vzhledem k odborné specializaci botanika MGOH je mimo základní dokumentaci kladen důraz zejména na výzkumy v oblasti cévnatých rostlin.

Za rok 2020 bylo uskutečněno několik desítek botanických výprav, které byly směřovány především do rychnovského regionu, proběhlo však i několik terénních průzkumů ve Východním Polabí, Krkonoších, na Jeseniku a v Praze. Databáze o rozšíření běžných, ale i velmi vzácných druhů ve východních Čechách (potažmo i v celé České republice) se rozrostla o několik tisíc záznamů. Vzhledem k situaci kolem šíření koronavirové nákazy a striktním zákazům se podařilo uskutečnit pouze čtyři exkurze pro laickou i odbornou veřejnost. Další propagací práce botanika v muzeu bylo také poskytnutí několika rozhovorů do vysílání Českého rozhlasu Hradec Králové.

V roce 2020 nadále probíhala účast na několika projektech, z nejvýznamnějších jmenujme projekt „Květena východních Čech“, „PLADIAS – Rozšíření cévnatých rostlin v ČR“ a spolupráce na projektu zabývajícím se růstovými a reprodukčními vlastnostmi v rodu chlupáček (*Pilosella*). Vzhledem k vyhlášení karantény a práce z domu se botanik ve větší míře zabýval zpracováváním nasbíraných dat a jejich publikací. Za rok 2020 bylo publikováno celkem 14 článků v odborných (mezinárodních) časopisech a recenze. Další články zpracováváné před koncem roku jsou připraveny k publikování, nebo jsou v recenzním řízení.

Jednotlivé průzkumy probíhaly buď samostatně, nebo s kolegy z dalších botanických pracovišť (Věra Samková a Jaroslav Zámečník – Muzeum východních Čech v Hradci Králové; Michal Ducháček – Národní muzeum v Praze; Romana Prausová – PřF UHK; Lenka Bálková – Muzeum Pardubice).

Ve vegetační sezoně roku 2020 se botanik Jan Doležal věnoval průzkumu chlupáčků (rod *Pilosella*) na území východních Čech, neboť v tomto území nebylo jejich rozšíření věnováno mnoho pozornosti. Společně s kolegou z hradeckého muzea Jaroslavem Zámečníkem byl prováděn průzkum na území Broumova a Východního Polabí. Výstupem dlouhodobého výzkumu bude několik odbor-

ných článků zabývajících se současným rozšířením chlupáčků ve východních Čechách. V současné době jsou publikovány tři články zaměřené na rod chlupáček z území Dolního Poorličí, Orlických opuk a Orlického podhůří, a také z Broumova. Všechny dosud vyšlé články byly publikovány ve Zprávách České botanické společnosti.

Obrázek 3 Nově se šířící slanomilný druh rožec čtyřmužný (*Cerastium subtetrandrum*, 27. 4. 2020 foto J. Doležal)

Intenzivní práce probíhaly také na přípravě sborníku Orlické hory a Podorlicko, jejímž novým zodpovědným redaktorem je Jan Doležal. Sborník vyšel v říjnu roku 2020. Po jeho vydání ale už pokračují přípravy na další číslo.

Další redakční práce probíhaly také na odborném botanickém periodiku Zprávy České botanické společnosti, kde Jan Doležal funguje jako člen redakční rady. Práce spočívá především v recenzování a posuzování došlých příspěvků, ale také v publikování, poskytování dat a informací. V roce 2020 byla vydána dvě řádná čísla, do kterých Jan Dole-

žal přispěl šesti příspěvky jako hlavní autor či spoluautor.

Nadále probíhala spolupráce s Přírodovědeckou fakultou Univerzity v Hradci Králové. Ta spočívala hlavně v poskytování konzultací studentům bakalářských a magisterských oborů, ale také cílenými výzkumy a publikacemi.

Součástí pracovní náplně botanického pracoviště je také poskytování nejrůznějších

odborných konzultací a posudků. V drtivé většině případů se jedná o pomoc s určováním rostlin na základě fotografií či herbářových položek. Mimo to byly také poskytnuty konzultace k vhodnému managementu na lokalitách s výskytem ohrožených druhů rostlin.

Obrázek 4 Kriticky ohrožený ibišek trojdílný (*Hibiscus trionum*) na nově objevené lokalitě u Lípy nad Orlicí (15. 7. 2020 foto J. Doležal)

Historické vědy

Z oblasti historických věd jsou v muzeu zastoupeny především historie a etnografie. Obě pracoviště velkou měrou zajišťují vytipovávání a odborné zpracování nových akvizic muzea. Mimo to na nich leží hlavní tíže přípravy výstav v Hlavních muzejních prostorách MGOH a řešení badatelských dotazů.

Při odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Královéhradeckého kraje byla zřízena pracovní skupina, jejíž náplní je příprava převedení evidence sbírek v elektronické podobě pod správu kraje. Za MGOH byla členstvím v této pracovní skupině pověřena etnoložka Mgr. Pavla Bláhová. Pracovní skupina dále řeší problematiku kolem programu pro evidenci sbírek Museion (tvorba zadávací dokumentace, zásady evidence, tiskové sestavy aj.) a podílí se na řešení problémů spojených s prací v programu v rámci muzea.

Historie

Téměř celá první polovina roku byla věnována přípravám a realizaci hlavní muzejní výstavy, která se zaměřovala na počátky sportu a turismu v Podorlicku. Celý název výstavy zněl „Ve zdravém těle zdravý duch: počátky sportu a turismu v Podorlicku“. Pro plánovanou výstavu bylo zapotřebí vytipovat vhodné předměty, jak z muzejních sbírek Muzea Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, tak ze sbírek Regionálního muzea v Jičíně a Muzea a Pojizerské galerie v Semilech a v neposlední řadě i od soukromých sběratelů. Výstava probíhala opět v tradičních muzejních prostorech ve II. poschodí Kolowratského zámku.

Výstava byla koncipována do několika témat. První část představila nejběžnější sporty, které se v našem regionu v 1. polovině 20. století pěstovaly. Jednalo se o cyklistiku, zimní sporty, plavání, tenis a atletiku. Byly zde zastoupeny největší organizace věnující se tělovýchově – Sokol a Orel. Druhá část byla věnována turistice v Orlických ho-

rách a skautskému hnutí. Výstava byla doplněna bohatou fotodokumentací a doprovodnými texty na několika desítkách panelů. Expozice byla vytvořena především na základě našich muzejních sbírek a zápůjček z muzeí v Jičíně, Semilech, v Deštném a z organizací Junák v Rychnov nad Kněžnou a Kostelec nad Orlicí. Vybavení tělocvičny bylo zapůjčené z gymnázia F. M. Pelcla v Rychnově nad Kněžnou. Výstavu obohatily také zápůjčky od soukromých přispěvatelů.

Návštěvníkům byl volně k dispozici doprovodný katalog, který vyzdvihoval to nejvzácnější na výstavě s doplňkovým textem.

Expozice byla přístupná od konce května do konce října. Součástí výstavy byl i edukační program, který pro žáky a studenty připravilo oddělení muzejní pedagogiky.

Kromě hlavní výstavy na rychnovském zámku historické pracoviště pracovalo na výzkumu regionálních dějin. Konkrétně se zaměřilo na lázeňství v regionu. Výzkum by měl navazovat na diplomovou práci pracovníka historického oddělení. Snahou je zjistit, jaké prostředky využívalo rychnovské letovisko Studánka ke své propagaci a v jakém rozsahu.

Průběžně po celý rok probíhal výběr předmětů vhodných do muzejních sbírek a poté jejich zapsání do programu Museion. V případě potřeby se stávající karty opravovaly a doplňovaly.

Po celý rok se také řešily badatelské dotazy. Jednalo se jak o drobné dotazy laiků, tak poměrně náročné dotazy odborníků.

Etnografie

Etnografické pracoviště v roce 2020 zajišťovalo základní správu historické podsbírky, která spočívá ve vedení chronologické a systematické evidence. V rámci této evidence je vedena přírůstková kniha v elektronickém záznamu v rámci programu Museion a zároveň v ručně psané podobě. V rámci systematické evidence byly vytvářeny nové inventární karty zahrnující odborný popis, určení datace, lokality, další evidenční náležitosti a připojení fotodokumentace sbír-

kového předmětu. Záznamy jsou uloženy v programu Museion a tištěny ve třech kopiích pro pracovní, archivační a badatelskou činnost.

Pod správu etnografického pracoviště spadá agenda spojená se zpracováním a evidováním Kupních a Darovacích smluv Muzea a galerie Orlických hor. Pracoviště ve spolupráci s historickým oddělením zajišťovalo soupis a třídění předmětů určených k zařazení do sbírek nebo vyřazení z důvodu nadbytečnosti. V rámci sbírkotvorné činnosti probíhal vlastní sběr předmětů, výběr a určení nových akvizic z pozůstalostí a darů.

Pracoviště zajišťuje komunikaci s pracovní skupinou zřízenou při odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ohledně provozu programu pro evidenci muzejních sbírek Museion. V roce 2020 byly vytvořeny podklady k dokumentaci archeologických sbírek. Bylo dosaženo vyřešení některých uživatelských problémů a vytvoření nových tiskových sestav.

Pracoviště se zároveň věnovalo vytvoření souboru podkladů pro digitalizaci sbírky fotoarchivu a její prezentaci pro veřejnost.

Etnografické pracoviště se také ve spolupráci s historickým pracovištěm velmi intenzivně věnovalo přípravě hlavní muzejní výstavy.

V druhé polovině roku byla ve spolupráci se správkyní sbírek vytvořena koncepce vybudování druhé části nového depozitáře textilu pro optimální uložení sbírkových předmětů ve vyhovujících

podmínkách. Samotná realizace objednávky a instalace proběhla na konci roku.

Byla zpracována recenze článku do sborníku Orlické hory a Podorlicko 2019 od V. Brádle: Poznámky k numismatickým sbírkám muzeí Rychnovska I.

Pracoviště se zapojilo do šití roušek během jarní první vlny pandemie Covid 19, kdy byl nedostatek ochranných hygienických prostředků.

Na konci roku probíhala na facebookových stránkách muzea adventní hra ve které byly postupně představovány jednotlivé figury v betlémeh. V rámci tohoto projektu pracoviště vytvářelo doprovodné odborné texty zaměřené na historii.

Během poslední čtvrtiny roku 2020 začalo oddělení připravovat podklady pro výstavy na následující sezonu věnované kriminalistice a četnictvu. Proběhlo domluvení zápůjček, studium literatury a předběžný výběr exponátů ze sbírek muzea.

Zároveň pracoviště zajišťovalo odbornou konzultaci pro badatelské dotazy a návštěvy a zajistilo možnost práce se sbírkovými předměty a materiály.

Obrázek 5 Pohled na výstavu "Ve zdravém těle zdravý duch"

Knihovna

Knihovna Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou je v souladu se zřizovací listinou muzea veřejně přístupnou specializovanou knihovnou ve smyslu § 3 zákona č. 257/2001 Sb. Knihovna je vedena v evidenci knihoven pod číslem 3545/2003.

Jejím posláním je shromažďovat, evidovat, zpracovávat, uchovávat a zpřístupňovat literární dokumenty sbírkové povahy, dokumenty dokládající kulturní a jiné činnosti v regionu a

dokumenty potřebné pro odbornou práci zaměstnanců muzea i odborné veřejnosti. Veškerou svou činností přispívá k uchování kulturního dědictví, k rozvoji vědy,

kultury a ke vzdělávání a výchově občanů.

V roce 2020 došlo k revizi otevírací doby knihovny. Vzhledem k tomu, že drtivá většina návštěvníků knihovnu navštěvuje po předchozí domluvě a prakticky nikdo nechodí v rámci deklarované otevírací doby, byly zrušeny středeční odpolední otevírací hodiny a otevírací doba sjednocena. Pro návštěvníky však doposud platí, že knihovna jim po domluvě bude k dispozici kdykoli, tedy i mimo pravidelnou otevírací dobu.

Otevírací doba knihovny:
út - čt : 9 – 14 hodin

Pro snadnější orientaci ve fondech knihovny a urychlení vyhledávání je veřejnosti k dispozici on-line katalog knihovny, který je přístupný na adrese: <http://moh.knihovny.net/katalog>

V oblasti běžné knihovní agendy bylo v rámci budování fondu odborné a studijní regionální literatury zaevidováno 93 přírůstků (přír. číslo 2148/2020 – 2240/2020). Akvizice probíhaly jak cíleným nákupem (32 kniž-

ních jednotek), tak vlastním sběrem (41 knižních jednotek) i vlastním nákladem (8 knižních jednotek) a znovuzápisem (12 knižních jednotek).

Nákupy jsou realizovány zejména na základě požadavků odborných pracovníků

a výběru knihovnice, která sleduje regionální literární emise. Součástí práce knihovny je rovněž využívání a budování fondu periodik.

Katalogizační záznamy jsou muzejní knihovnou standardně zpracovávány dle pravidel Unimarc. Ve formuláři zpracování knih však bylo nově přidáno další pole k vyplňování regionálních údajů. V průběhu roku bylo toto pole doplňováno a zároveň docházelo k opravám omylů.

V období 1.1. 2020 až 31.12. 2020 bylo zkatalogizováno nebo rekatalogizováno 1475 knihovních jednotek, přičemž průběžně probíhala i oprava již zpracovaných záznamů (překlepy, doplnění třídníků MDT (meziná-

Obrázek 6 Detail literatury uložené v rámci knihovny MGOH

rodní desetinné třídění), regionální provenience atp.). Velkou část práce představovala rekatalogizace dle karet a kontrola knih starých tisků nejen 19. století (náročnější zpracování než nejnovější knižní produkce, dohledávání tiskařů, data vydání v České národní bibliografii). Nově byla do knihovního katalogu zapsána příruční knihovna Orlické galerie a Muzea krajky Vamberk. Dále byl doplňován a rekatalogizován modul analytického popisu a článků.

Především odborným pracovníkům bylo zapůjčeno 1047 výpůjček (knih a periodik). Z periodik se jedná především o starší zpravodaje a regionální noviny Posel z Pohoří.

Pro potřeby odborných pracovníků byla využita i MVS (meziknihovní výpůjční služba).

Absenčních výpůjček (knihy + periodika) bylo cca 513. Zde se projevila skutečnost, že knihovna byla velkou část roku uzavřena.

Další činností knihovny je poskytování bibliograficko-informační služby (vyhledávání informací o literatuře, událostech, osobnostech...) – opakující se téma Karel Poláček, fotografie K.P., dr. Dora Vaňáková,), regionální strava, tvrze Rychnovska, Jednota bratrská v Potštejně, regionální osobnosti.

Z osobních badatelských návštěv je třeba si připomenout studijní návštěvu PhDr. Martiny Šumové z oddělení pro soupis a studium rukopisů z Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, která v rámci vědeckého projektu zpracovává i Kostelecký graduál. Další vědecká práce, kterou zpracovává docentka Dana Stehlíková z Ústavu klasických studií FF MU Brno, zahrnuje středověký lékařský rukopis z našeho fondu (unikát). Docentka Stehlíková rovněž osobně navštívila knihovnu MGOH a dále ji byly odeslány naskenované strany rukopisu.

Knihovna rovněž pracuje s periodiky – evidence periodik, jejich kompletizace, poskytování skenů. Práce s fondem starých tisků, rukopisů a fondem hudebního archivu.

Vzhledem ke skutečnosti, že podpora doposud používaného knihovního systému Clavius bude v dohledné době ukončena, byla na sklonku roku 2020 zahájena příprava na přechod na systém nový. Jednalo se zejména o přípravu žádosti o grant z Ministerstva kul-

tury ČR na rok 2021 na změnu knihovnického systému jehož prostřednictvím je plánováno hradit náklady na pořízení a zprovoznění nového systému Tritius. V této souvislosti bylo také zmodernizováno IT vybavení knihovny.

Spolu s přípravou obměny knihovního systému byly také učiněny kroky k celkové revitalizaci knihovny - zejména bude nutné obměnit dožívající depozitární regály a rozvolnit v nich uložené fondy. Tyto činnosti jsou naplánovány na rok 2021.

Muzejní pedagogika

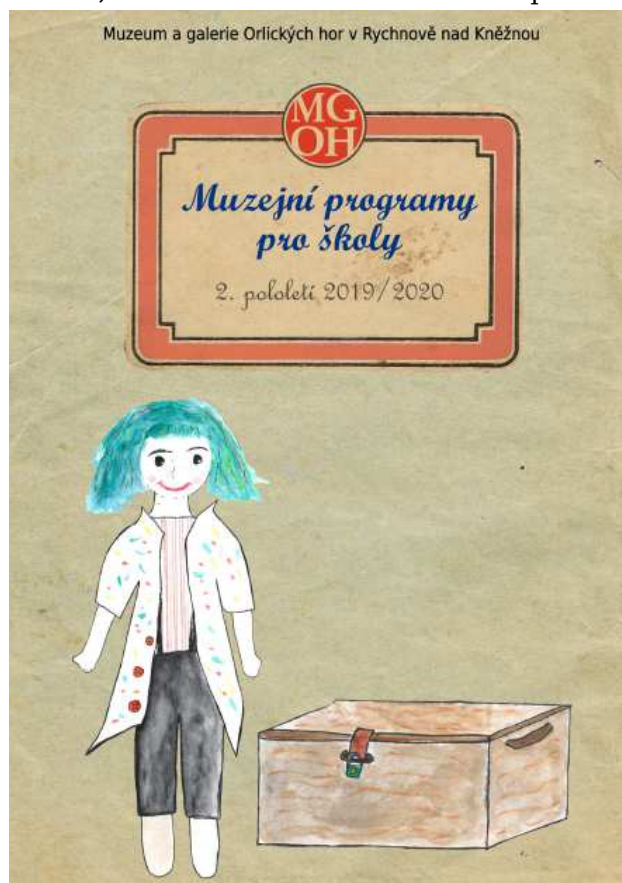
Pracoviště muzejní pedagogiky bylo zřízeno v roce 2018 s cílem obohatit nabídku muzea návštěvníků a především školám. Pravidelně tak vytváří doprovodné edukační programy k aktuálně pořádaným výstavám i stálým expozicím. Krom toho zajišťuje pracoviště komunikaci s veřejností i s médii, psaní tiskových zpráv a PR muzea.

Stejně jako chod celé instituce ovlivnily ve velké míře činnost pracoviště muzejní pedagogiky omezení a opatření k zabránění šíření epidemie způsobené virem COVID-19. I přesto se snažilo pracoviště neustat ve své práci. Během počátku roku 2020 byly školami využívané především edukační programy konané v jejich prostorách. Tato možnost byla školám nabídnuta již v roce 2019 z důvodu uzavření prostor Orlické galerie a výstavních sálů během zimních měsíců a stala se velmi oblíbenou. Tímto způsobem byly přetvořeny vybrané lekce programu "Umění není mučení", ale také lekce ke tvorbě podmaleb vycházející původně s tvůrčí dílny pro veřejnost. Školy využívaly i programy v otevřených expozicích muzea, a to především novinku roku 2019, program ke stálé expozici Muzea krajky Vamberk.

Bohužel jarní měsíce byly již silně ovlivněny zmíněnými omezeními a opatřeními. Ve snaze přiblížit edukační programy muzea veřejnosti v nastalé situaci přistoupilo pracoviště ke zveřejňování materiálů (pracovních listů, omalovánek, pohádek ...) na webových stránkách muzea a oficiálním facebookovém profilu. Díky tomu se mohla široká veřejnost seznámit nejen s činností pracoviště, ale také jednotlivými expozicemi Muzea a galerie Orlických hor ve virtuální podobě. Během této doby se pracoviště připojilo k šití látkových roušek, které v dané chvíli chyběly na mnoha potřebných místech. Ušito tak bylo několik stovek kusů těchto ochranných pomůcek.

I v roce 2020 získalo pracoviště muzejní pedagogiky dotaci Ministerstva kultury České republiky pro tvorbu edukačního programu ke stálé expozici Sýpky - Muzea Orlic-

kých hor zaměřeného na kouzelný svět ptáčků. Program byl rozdělen na dvě lekce podle věku žáků. První část byla určena pro žáky mateřských škol a 1. až 3. tříd škol základních. Za průvodce lekce byl vybrán čáp černý jménem Kiko, který provází děti dokonce ve třech svých podobách. Jako exponát ve "voliéře" umístěné ve stálé expozici Sýpky - Muzea Orlických hor, dále v podobě dřevěného modelu, který je možné pomocí zatáhnutí šňůrky přivést k pohybu a nakonec ručně ušitého "plyšáčka" z filcu v životních rozměrech. Svého průvodce však děti musí prvně odhalit, a to pomocí

Obrázek 7 Katalog programů pro školy vydávaný MGOH

první hry s odkrytím obrázku právě čápa černého. Na plyšovém čápu jsou ukazovány i jednotlivé části ptačího těla, vynecháno však není ani téma potravy či hnízdění. Využito je i skleněné "voliéry", kde se Kiko (exponát) nachází umístěn na stromě společně se svým

hnízdem. Díky dotaci Ministerstva kultury bylo možné, mimo dalších pomůcek, nakoupení několik desítek plyšových ptáčků s reálnými hlasy. Děti tak ptáčka mohou vidět, slyšet, ale také pohladit si, což je u této věkové kategorie velice důležité. Zapomenout se nesmí ani na dřevěného Kika. Ten během řízené relaxace pomáhá dětem navodit v myšlenkách pocit létání. Na závěr děti čeká podle věkové skupiny buď připravená spojovačka / omalovánka čápa černého nebo pracovní list pro zopakování získaných informací. V případě zájmu je možné si prodloužit lekci o výrobu dalekohledu z ruliček od toaletního papíru. Druhá část programu byla určena pro žáky 4. a 5. tříd základních škol, se kterými je možné probrat téma již podrobněji. Kromě mnohých informací ze světa ptáků čeká na žáky také hra „Tajní agenti“, během které

Obrázek 8 Edukační materiál k programu "Tajní ptačí agenti"

mají za úkol odhalit pět neznámých ptáků podle různých indicií. Protože při hře není možné využít, na rozdíl od povídání, sbírkové předměty, byly za použití financí z dotace vyrobeny preparáty ptáků od preparátora Jiřího Trojana, se kterým rychnovské muzeum dlouhodobě spolupracuje. Aby i tak nedošlo ke kontaktu dětí s preparáty, byly pořízeny záklopy s dřevěnými podnosy. Ty umožňují jak jednoduchý transport, tak možnost detailního prohlédnutí ptáka bez ohrožení zdraví dětí. Aby však žáci mohli preparát odkrýt, musí prvně složit dřevěné puzzle a odhalit ptáčka podle jeho vlastností napsaných fixou na textil na látce překrývající daný poklop. Po tomto odkrytí mají děti za úkol ptáka detailně popsat a prezentovat zbytku třídy jako polapeného "tajného agenta". Nenásilnou formou tak získávají mnohé informace z ptačího svě-

ta. Díky zakoupené kouzelné tužce Albi je možné ptáky pod poklopy i rozezpívat jejich reálnými hlasy z přírody. I na závěr této části programu čeká děti shrnutí, a to v podobě pracovních listů zaměřených opět na odhalené "ptačí agenty".

Určitých změn se dostalo také velice oblíbenému programu „O skřítkovi Galerískovi a víle Prášilce“, který vznikl v loňském roce, a to z důvodu revitalizace stálé expozice „Malíři Orlických hor a Podorlicka“.

I k hlavní muzejní výstavě roku 2020 čekal školy doprovodný program. Ten byl zaměřen nejen na turistiku, která byla hlavním tématem letošní výstavy, ale také na orientaci v krajině. K výstavě byla pro veřejnost taktéž vytvořena samoobslužná muzejní dílna. Na malé i velké návštěvníky čekalo šest plyšáčků, které bylo nutné podle pokynů správně obléct na túru, a to dokonce podle jednotlivých časových etap. Připraven byl také úkol v podobě správného zabalení batůžku na výlet či fotokoutek. Na stolech pak návštěvníky čekaly dvě stolní hry, pexeso a spojovačka kola. K hlavní muzejní výstavě byla uspořádána také tvůrčí dílna pro veřejnost s názvem „Turistický odznáček“, kdy si měli návštěvníci možnost vyrobit z dřevěného kolečka vlastní originální odznak, a to buď namalovaný pomocí fix a temper nebo vypálený vypalovačkou.

V červnu 2020 vytvořilo pracoviště také zcela nový samoobslužný program ke stálé expozici „Opočno v zrcadle času“ umístěné v historickém domě čp. 55. Hlavním tématem tohoto programu určeného především pro rodiny s dětmi, ale i hravé dospělé, se stalo odhalení skryté Kosmovy kroniky, která se v útrobách domu ztratila během staletí. K tomu návštěvníkům slouží hravý pracovní list a především úkoly rozmístěné po celé expozici. Za průvodce návštěvníků byl vybrán samotný kronikář Kosmas, ale také jeho učedník Bertík a kocour Zelenoočko. A právě stopy posledního jmenovaného je nutné v expozici sledovat. Ty společně se správnými odpověďmi dovedou návštěvníky až k ukryté kronice, ve které je nutné nalézt pasáž věnující se městu Opočnu a dokládající jeho stáří. Protože se tento samoobslužný program těšil okamžitě velké popularitě, byl v podzimních měsících roku 2020 přetvořen v edukační

program pro školy. Průvodci programu Kosmas, Bertík a Zelenoočko získali dokonce i svou podobu v loutkách.

Z důvodu opětovných opatření a uzavření muzea musel být poslední edukační program tohoto roku věnovaný tématu Vánoc přenesen do virtuálního prostředí, a to na webové stránky muzea a facebookový profil. Úkolem pro veřejnost se stala postupná stavba papírového betlému vytvořeného na základě sbírkového předmětu. Zájemcům byl poskytnutý základ betlému a několik figurek. Ty hlavní však museli po dobu šesti týdnů každé pondělí hádat podle zveřejněných nápověd (křížovka, fotohádanka, spojovačka...). Každou středu pak došlo k odhalení totožnosti figurky, které bylo doplněné o odborný text z pera muzejní etnoložky a fotografiemi daných postav z muzejních sbírek.

Kromě edukačních programů vytvořilo pracoviště muzejní pedagogiky dva cykly prázdninových dílen konajících se v Muzejní dílně v 2. patře Kolowratského zámku. Cyklus se konal vždy od středy do soboty a návštěvníci si během něho mohli vyzkoušet techniku linorytu a suché jehly, vyrobit kameru obscuru a sešít vlastní zápisník pomocí japonské vazby. Pod vedením pracoviště byl v Muzeu krajky Vamberk uspořádaný také již třetí ročník šití panenek pro projekt „Adoptuj panenku a zachrániš dítě“ organizovaný Českým výborem pro UNICEF. Vyrobené panenky z dílny jsou, stejně jako ty

z loňských roků, v prodeji v Muzeu krajky Vamberk, kdy utržená částka za prodej panenky putuje na konto UNICEF na proočkování dětí z rozvojových zemí proti šesti hlavním smrtelným nemocem.

Na podzim roku 2020 se pracoviště muzejní pedagogiky podílelo také na revitalizaci Památníku Karla Plachetky. Pro tuto expozici pracoviště navrhlo nový edukační prvek pro veřejnost, a to velkoformátový obraz stromu se stíny ptáků opatřenými magnety. Na ty je nutné přiložit správného ptáčka vyrobeného z plexiskla. K tomuto novému prvku bylo také zajištěno vytvoření herního koutku pro zatraktivnění celé expozice, který obsahuje velký proutěný koš plný omalovánek, pracovních listů, spojovaček, pohádek, ale také plyšáků ptáček ušitých ručně z filcu. Koutek je opatřen i polštářky pro pohodlné usazení během hraní. Pro expozici byly zajištěny také nově zpracované texty a vybavení.

V rámci příprav nových edukačních programů byla na konci roku 2020 zaslána v rámci „Podpory projektů výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví“ na Ministerstvo kultury žádost o udělení dotace pro program ke stálé expozici Synagoga – Památník Karla Poláčka.

V roce 2020 pokračovalo pracoviště pravidelným vytvářením a zasíláním tiskových zpráv, ale i drobnějších informací, médiím. Zasílané byly také pravidelně pozvánky na různé muzejní akce. Pracoviště nadále pokračuje ve správě oficiálních webových stránek muzea.

Obrázek 9 Kosmas, Bertík a Zelenoočko - průvodci edukačním programem v opočenské expozici

Péče o sbírky

Základní péče o sbírky je mimo konzervaci zajišťována pracovištěm správy sbírek. Převážná část agendy tohoto pracoviště je tvořena soustavnou prací se sbírkovými předměty - zejména vyhledávání a vydávání sbírkových předmětů na výstavy, do expozic

vychází z odborné profilace muzea a je realizována cílevědomým a systematickým shromažďováním předmětů muzejní povahy, jež jsou nositeli svědectví o minulých stavech či dějích.

Obrázek 10 Jedna z akvizic muzea v roce 2020 historická puška z produkce Rychnovského puškaře F. Pátka

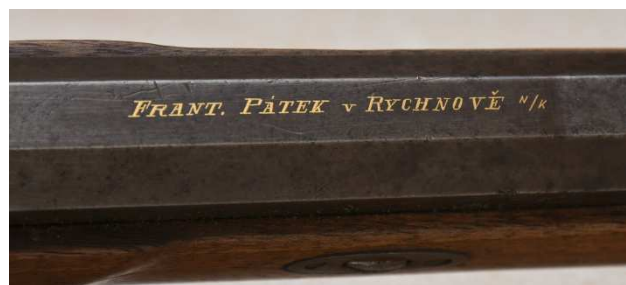
vlastních i cizích a jejich zpětné uložení, označování a obnovování inventárních čísel, kontrolování stavu sbírek, vytipovávání ohrožených předmětů a jejich předávání k následnému ošetření, revize apod. Nad to jsou sbírky využívány také k výstavním účelům a jako studijní materiál jednotlivých odborných pracovníků i externích zájemců.

Evidence sbírek

Sbírky MGOH jsou administrativně rozčleněny do dvou sbírek evidovaných v Centrální evidenci sbírek (CES) pod čísly GRK/001-06-29/015001 (Orlická galerie) a MRK/002-05-06/135002 (Muzejní sbírka). Vedením jednotlivých přírůstkových knih jsou pověřeni odborní pracovníci dle obsahu sbírek. Sbírku Orlické galerie spravuje její kurátor. Sbírky muzea jsou vzhledem ke své fyzické i obsahové rozsáhlosti rozčleněny do podsbírek. Přírůstkovou knihu podsbírky archeologie vede dokumentátorka archeologického pracoviště a přírůstkovou knihu historie a přírodověda spravuje etnoložka.

Akvizice

Jedním ze základních úkolů muzejních institucí je vyvíjení sbírkotvorné činnosti. Ta

Obrázek 11 Detail signatury pušky pořízené do sbírky muzea v roce 2020

Sbírka Orlické galerie

Přírůstková kniha Orlické galerie -

celkem 15 kusů (př. č. 1/2020 - 15/2020) - předměty byly získány formou darů a nákupů. Jednalo se především o 5 kreseb od ilustrátorky Denisy Proškové, 3 perokresby od Daniela Proška, 2 obrazy od malíře Michala Burgeta a 3 obrazy od Václava Formánka. Dále 1 obraz od malíře Břetislava Malého a Jiřího Bělohávk.

Konečný stav sbírky GRK/001-06-29/0150001 (Orlická galerie) 31. 12. 2020: 2 001 sbírkových evidenčních jednotek.

Sbírka muzea

Přírůstková kniha přírodověda a historie - přírůstková čísla 1/2020 - 562/2020, z toho:

Podsbírka přírodovědná: Nebyl získán žádný nový přírůstek.

Podsbírka historická: c celkem 1 431 kusů (př. č. 1/2020 - 510/2020) - předměty byly získány formou nálezů v depozitářích. Některé další předměty byly získány formou darů a nákupů. Jednalo se např. o školní sešity, osobní předměty rychnovského fotografa pana Františka Šmiky, turistické časopisy a mapy, kolekce náhrdelníků, šperků a paličkované krajky, různé plakáty pro kulturní představení a reklamní materiál regionálních fi-

rem na Rychnovsku. Dále šlo o dámské spodní prádlo a předměty pro ruční šití.

Přírůstková kniha archeologie - přírůstková čísla A1/2020 - A52/2020, zahrnuje celkem 7 182 kusů - většinou se jednalo o zlomky keramiky z vlastního výzkumu.

Konečný stav sbírky MRK/002-05-06/135002 (Muzejní sbírka) k 31. 12. 2020: 43 844 sbírkových evidenčních jednotek.

Evidence I. stupně - sbírka Muzea OH (archeologie, historie, přírodověda)

př. č.	počáteční stav	přibylo	z toho					ubylo	důvod úbytku	konečný stav
			sběr	koupě		dar	jinak			
				ks	Kč					
	43 282	562 (510+0+52)	367	6	75 400	147	42	0	-	43 844

Evidence I. stupně - sbírka Orlické galerie (výtvarné umění)

př. č.	počáteční stav	přibylo	z toho					ubylo	důvod úbytku	konečný stav
			sběr	koupě		dar	jinak			
				ks	Kč					
1	1 986	15	-	12	160 000	3	0	0	-	2 001

Evidence II. stupně - sbírka Muzea OH (archeologie, historie, přírodověda)

	počáteční stav	přibylo	ubylo	důvod úbytku	konečný stav
př. č.	43 282	562 (510+0+52)	0	-	43 844
inv. č.	31 383	562+618	0	-	32 563

Evidence II. stupně - sbírka Orlické galerie (výtvarné umění)

	počáteční stav	přibylo	ubylo	důvod úbytku	konečný stav
př. č.	1 986	15	0	-	2 001
inv. č.	2 485	15	0	-	2 500

Digitalizace sbírek

Digitalizace sbírkového fondu byla prováděna průběžně. V roce 2020 bylo vytvořeno celkem 2 254 fotografií.

V rámci digitalizování sbírek MGOH bylo nafotografováno 2 035 předmětů z historické podsbírky z třídy 9-A (434 kusů), 9-B (49 kusů), 9-C (351 kusů), 9-D (170 kusů), 9-E (22 kusů), 9-H (236 kusů), 9-K (135 kusů), 9-L

(118 kusů), 9-P (29 kusů), 9-S (66 kusů), 9-T (17 kusů), 13-I (4 kusy), 15-C (16 kusů), 15-D (11 kusů), 15-F (15 kusů), 18-B (33 kusů), 20-D (19 kusů), 20-G (148 kusů) a 20-H (162 kusů).

Ve sbírce fotoarchivu se panu Ing. Vladimíru Homolkovi a Mgr. Marii Homolkové podařilo zdigitalizovat celkem 219 negativů (ř. č. 1015025/2020 - 1015244/2020 Jed-

nalo se především o historické záběry z měst na Rychnovsku.

Digitalizace VHS

Krom digitalizace "běžných" sbírkových předmětů a akvizic fotografií se probíhala především masivní digitalizační kampaň VHS nosičů, jejichž systematická digitalizace byla započata v roce 2019. Do konce roku 2020 se podařilo zdigitalizovat téměř stovku

VHS kazet, což představuje většinu této sbírky. Již v roce 2020 bylo zahájeno časově náročné zpracování digitalizovaného materiálu s cílem vytvořit podrobnou databázi (rejstřík), který by umožnil a usnadnil využitelnost této sbírky jak pracovníky muzea, tak externími badateli. Dokončení této databáze předpokládáno v roce 2021.

Digitální dokumentace sbírek			
	přibylo sbírky muzea	přibylo sbírky Orlické galerie	přibylo fotoarchiv muzea
př. č.	510	15	219
inv. č.	510+2 035	15	219
počáteční stav	12 986	223	23 238
konečný stav	15 531	238	23 457

Sbírkové předměty byly v roce 2020 zapůjčeny těmto suběktům:

Inventarizace sbírek

Pravidelná inventarizace sbírek proběhla podle dlouhodobého plánu 2017–2026 a interního pokynu ředitele u těchto sbírkových fondů: třída 6-B až 6-Z (Domácí manufakturní, průmyslová výroba), třída 7-B až 7-O (Živnosti a obchod), třída 8-A až 8-K (Doprava), třída 11-A až 11-L (Nábytek a zařízení domácnosti), třída 12-A a 12-B (Váhy a míry), třída 14-A až 14-D (Optika a svítidla).

Z důvodu organizačních změn byla provedena i mimořádná inventarizace. V depozitáři č. 217 byly vytvořeny nové moderní mobiliáře pro uložení oděvu a ostatního textilu. Do těchto mobiliářů bylo přesunuto několik stovek sbírkových předmětů viz. tabulka níže. V roce 2021 je naplánováno další stěhování oděvu a ostatního textilu do depozitáře č. 216.

Byl naplněn § 3 vyhlášky Ministerstva kultury ČR č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., jenž předepisuje každoročně uskutečnit v rychnovském muzeu inventarizaci minimálně 5 % z celkového objemu muzejní sbírky. Celkem bylo zrevidováno 6 343 sbírkových předmětů.

Pohyby sbírek

V roce 2020 bylo vystaveno 9 smluv o zápůjčce zahrnujících celkem 565 kusů sbírkových předmětů. Dále byla ke dni 31. prosince 2020 provedena řádná kontrola a prodloužení dlouhodobé smlouvy v Olešnici v Orlických horách a ve Vamberku.

- Muzeum východních Čech v Hradci Králové – „*Poklady sbírek*“ (zapůjčeny 3 kusy)
- Vlastivědné muzeum Dobruška – „*Sedm zastavení sedmi staletí*“ výstava k výročí 700 let od první písemné zmínky o Dobrušce (zapůjčeno 36 kusů)
- Život na zámku Kvasiny, o.s. – „*Tradiční výstava - Betlémy na zámku Kvasiny*“ (zapůjčeno 136 kusů)
- Filozofická fakulta – Univerzita Hradec Králové – „*Zpracování lokality Liberk a její hmotné kultury*“ (zapůjčeno 342 kusů)
- Restaurátorka Zuzana Červenková – „*Restaurování vojenského kabátku z vlněného sukna*“ (zapůjčen 1 kus)
- Restaurátor Jiří Kmošek – „*Konzervace a analýzy bronzového meče ze sbírek MGOH*“ (zapůjčen 1 kus)
- Východočeská galerie v Pardubicích – „*Paříž, věčná láska*“ (zapůjčen 1 kus)
- Obec Olešnice v Orlických horách – prodloužení dlouhodobé výpůjčky „*Expozice Utzův mechanický betlém*“ (zapůjčeno 44 kusů)
- Město Vamberk – prodloužení dlouhodobé výpůjčky „*Jan Hus (sádrový model)*“ (zapůjčen 1 kus)

Stěhování sbírky textilu

Mimo standardní režim práce se sbírkami probíhalo po celý rok 2020 plánované stěhování textilních sbírek do nově vybavených prostor. Sbírkové předměty zde budou

uloženy v optimálnějších podmínkách, přičemž moderní mobiliář umožní výrazně lépe využít prostor depozitáře a usnadní práci se sbírkou. Stěhování sbírky textilu bude pokračovat i v roce 2021, kdy je plánováno jeho dokončení.

Stěhování sbírky plastik

Krom plánovaného stěhování textilních sbírek v roce 2020 došlo také k mimořádnému stěhování sbírky plastik. Tato sbírka byla uložena dočasně (po zrušení tzv. Hladíkovy síně) uložena v depozitárních prostorách zajištěných Královéhradeckým krajem v areálu rychnovské nemocnice. Vzhledem k připra-

vovaným investičním akcím v areálu nemocnice však musely být tyto prostory opuštěny. Díky jednání s Městem Rychnov nad Kněžnou se podařilo pronajmout nové depozitární prostory v budově bývalých kasáren v Rychnově nad Kněžnou, která je také sídlem MGOH. Do těchto prostor byla přestěhována celá sbírka plastik (část sbírky byla deponována v také v rámci rychnovského zámku). Díky tomu byla odstraněna určitá roztržitost této sbírky, která komplikovala péči i využívání sbírky. Zároveň došlo k uvolnění prostor v Orlické galerii, které mohou být nově využity k výstavním účelům.

Obrázek 12 Ukládání historické obuvi v rámci nového depozitáře textilu.

Konzervace a restaurování

Konzervátorská dílna zajišťuje základní ošetření sbírkových předmětů, dlouhodobě sleduje mikroklimatické podmínky v depozi-tářích. Na základě vyhodnocení shromáždě-ných dat určuje podmínky pro vhodné uložení sbírek v režimu pasivní konzervace. Vzhle-dem ke kapacitním možnostem pracoviště jsou konzervátorské zásahy na rozsáhlejších nálezových celcích či předmětech vyžadujících specializovanou péči zadávány externím dodavatelům. Celkově prošlo v roce 2020 konzervátorským zásahem 82 sbírkových předmětů (do tohoto množství není započítá-ván archeologický zlomkový keramický mate-riál).

V roce 2020 konzervátorským zásahem prošly zejména předměty pro výstavu: „*Ve zdravém těle zdravý duch*“, pro kterou bylo zkonzervováno 6 sbírkových předmětů. Jednalo se konkrétně o pánské kolo, dva kostitřasy, bustu sádrouvou M. Tyrše, sněžnice a tenisovou raketu.

V rámci akvizice byly zkonzervovány dva sádrové odlitky – formy na perník, vojenská známka, pozlacená pamětní medaile a část kmene s hnízdní dutinou (edukační pomůcka). Dále byla provedena preventivní konzervace u selské malované skříně. Dále bylo zrestaurováno 12 předmětů z Orlické galerie. Jednalo se konkrétně o restaurování zla-ceného ornamentálně zdobeného rámu, adjustace obrazů, čištění obrazů a plastik určených k vystavení.

Velkou pozornost konzervátora tradičně vy-žadoval archeologický materiál a to zejména kovové nálezy z detekto-rových průzkumů, kon-krétně bylo zkonzervováno 12 kusů bronzových před-mětů a 16 kusů železných předmětů z detektorových ná-lezů na Rychnovsku. Největší množství archeologického materialu však tradičně představují keramické zlomky.

Ty jsou průběžně umývány a v případě ucele-nějších souborů v rámci možností i rekon-struovány.

Externě bylo prostřednictvím grantu z programu ISO - D Ministerstva kultury zajiště-no náročné restaurování souboru pěti podma-leb na skle. Jednalo se o podmalby: 19-C-309 – Sv. Trojice, 19-C-310 – Sv. Jan Nepomucký, 19-C-334 – Sv. Rosalie, 19-C-382 – Jezulátko, 19-C-448 – Kristus bolestný. Restaurátorské zá-sahy provedla licencovaná restaurátorka Mgr. Dana Modráčková z Lukavice u Slatiňan. Dále byly v rámci této dotace zrestaurovány čtyři poškozené obrazy. Jednalo se o obraz (O125 – Augustin Ságner: Hoch a slavík, O96 – Josef Rohan: Milenci, O103 – Augustin Ságner: Kry-s-tal a O92 – Bedřich Piskač: Kytice před ok-nem). Restaurátorské záměry na obrazech provedla akademická malířka a restaurátorka Jana Lukešová z Prahy.

Ke konci roku byl ještě zrestaurován paní Zuzanou Červenkovou – vojenský kabátec z vlněného sukna červené a modré barvy s monogramem F. B., který pochází nejspíše z 18. století a v rámci českých sbírek je velmi raritní. Dále restaurátor pan Jiří Kmošek pro-vedl konzervaci a analýzu bronzového meče ze sbírek MGOH, který v roce 2019 objevil ná-hodný nálezce na Rychnovsku.

Z Archeologického mate-riálu byl externě prostře-dnictvím restaurátora Ja-kuba Langer zrestauro-ván obsah žárového hrobu z archeologic-kého výzkumu rea-lizovaného v rámci výstav-by obchvatu Domaší-na.

Obrázek 13 Velocipéd zhotovený Karel Lingr z Lípy nad Orlicí – jeden z konzervovaných předmětů roku 2020

Věda a výzkum

Rozšiřování hranic poznání, ať již v oblasti humanitních či přírodovědných disciplín, bezesporu patří k pracovní náplni většiny muzejních institucí. V případě MGOH je oblast studijního zájmu vymezena převážně regionální působností muzea. Mimo to však díky profesním zájmům některých odborných pracovníků dochází k jistým přesahům na národní i mezinárodní úrovni.

Historické vědy

Hlavním projektem řešeným v rámci studia historie regionu byl v roce 2020 interdisciplinární projekt studující **Počátky krajkářství na Vamberecku**. Cílem tohoto projektu je zejména potvrdit či vyvrátit ústně tradované pověsti o přínosu šlechtičny Magdaleny Grambové k založení krajkářské tradice ve Vamberku. V rámci projektu bylo mimo jiné nutné zjistit, zda domnělé mumifikované pozůstatky připisované Magdaleně Grambové mohou být jejími tělesnými ostatky, vypátrat informace o jejím původu a rekonstruovat také podobu její tváře, která je doposud neznámá. Vzhledem k odborné náročnosti je projekt řešen širším týmem odborníků a spolupracovníků z České republiky, Francie, a Brazílie. Výsledky tohoto projektu budou veřejnosti představeny v rámci Vambereckých Krajkářských slavností v roce 2021, přičemž jako hlavní výstup je předpokládána samostatná monografie.

Přírodní vědy

Z přírodovědných disciplín jsou v MGOH personálně zajištěny zejména botanika a částečně i geologie a ornitologie. I roce 2020 tak především pokračoval výzkum v rámci projektu **PLADIAS** (Projekt excelence: Centrum analýzy a syntéza rostlinné diverzity PLADIAS), na kterém spolupracuje MGOH od roku 2015 pod vedením hlavního řešitele Milana Chytrého z Masarykovy Univerzity v Brně. Botanik MGOH v rámci projektu řeší taxonomické a fytogeografické části zabývající

se tvorbou map rozšíření cévnatých rostlin v České republice. Působí zde jako regionální expert a kriticky posuzuje a doplňuje floristická data z regionu východních Čech. Dosud bylo do celorepublikové databáze botaniky MGOH naimportováno několik tisíc floristických záznamů. Cílem mapování je vytvořit síťové mapy všech druhů cévnatých rostlin, jako základ pro budoucí Atlas rozšíření rostlin ČR. Každá z map má svého konkrétního auto-

Obrázek 14 Antropologické ohledání mumifikovaných ostatků Magdaleny Grambové.

ra (případně spoluautory). Zpracované mapy jsou publikovány v sérii speciálních článků v časopise Preslia. Do roku 2020 bylo publikováno celkem 9 článků obsahující informace o rozšíření taxonů vyšších cévnatých rostlin. Ve většině článků jsou obsaženy i údaje z průzkumů MGOH.

Druhým výzkumem na poli botaniky, na kterém se pracovníci MGOH dlouhodobě podílejí, je projekt **Květena východních Čech**, jehož hlavním řešitelem je Zdeněk

Kaplan z Botanického ústavu Akademie věd České republiky. Projekt zahrnuje excerpce historické botanické literatury z regionu východních Čech. Hlavním úkolem spolupracovníků je především terénní výzkum zaměřený na ověření historických výskytů vzácných druhů rostlin, ale také výzkum dosud opomíjených oblastí východních Čech a studium kritických čeledí rostlin. Cílem je vytvořit publikaci o rozšíření regionálně významných druhů cévnatých rostlin. V současné době je již vyexcerpovaná veškerá historická botanická literatura vztahující se k území východních Čech.

Posledním botanickým projektem, na jehož řešení se v roce 2020 pracovníci MGOH podíleli, je projekt **Růstové a reprodukční vlastnosti polyhaploidů v rodu *Pilosella***, jehož hlavními řešiteli jsou Františka Krahulce z Botanického ústavu Akademie věd České republiky a Jan Doležal z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Od roku 2014 probíhající projekt se zabývá růstovými a reprodukčními vlastnostmi v rodu chlupáček (*Pilosella*). Pokus probíhá na modelovém hexaploidního druhu chlupáček červený (*Pilosella rubra*), jehož nažky byly sbírané na lokalitě Pěnkavčí vrch v Krkonoších a následně dopěstováno přes 2 tisíce jedinců v zahradních podmínkách. Pěstování probíhá v pokusné zahradě na souboru jedinců vypěstovaných ze semen odebraných v přírodě. V současnosti je pěstováno na po-

kusné zahradě přibližně vybraných 250 hybridů a 50 polyhaploidů (tedy jedinců s polovičním stupněm ploidie). I přes to, že již v roce 2018 byl dokončen sběr dat u pokusně pěstovaných rostlin a zjištěny chybějící genetické vlastnosti v laboratoři průtokové cytometrie na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze bylo v roce 2020 nutné pokračovat v jejich zpracovávání. Pokračovaly také zahradnické práce na pokusných záhonech, rozsazování a množení nejzajímavějších hybridních jedinců, kteří poslouží jako záložní a studijní materiál. Každá rostlina je označena jmenovkou se specifickým kódem pro lepší orientaci jak v pokusném záhoně, tak i v souborech s nashromážděnými daty. Výstupy budou publikovány v renomovaných botanických periodících (např. časopis *Preslia*).

Přírodovědné výzkumy probíhaly také na poli geologie. V roce 2020 především druhým rokem pokračoval **paleontologický a geologický průzkum lomu v Masty**. Úkolem bylo vytvořit a rámcově nastínit genezi a stratigrafii ložiska, objevit kolekci fosilií dle Čecha a nalézt transgresi křídových sedimentů. V roce 2020 probíhalo především určování velkého množství nalezených zkamenělin a sepisování odborného výstupu. Výzkum byl po svém dokončení publikován v muzejním časopisu Orlické hory a Podorlicko.

Publikační činnost

Publikační činnost je samozřejmou součástí jakékoli vědecké práce. Pracovníci MGOH pravidelně přispívají do nejrůznějších odborných, populárně vědných či regionálně působících periodik a publikací. Mimo to muzeum tradičně vydává časopis **Orlické hory a Podorlicko**, který slouží jako platforma pro zveřejňování regionálních vlastivědných prací napříč vědními obory.

Kromě vlastních publikací muzea jsou pracovníci MGOH autory či spoluautory celé řady dalších publikací. Zároveň je přispíváno do nejrůznějších odborných i popularizačních

periodik. Například od roku 2017 spolupracuje botanik Jan Doležal jako hlavní autor a editor floristického seriálu **Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae**. V článcích jsou shrnuty poznatky a novinky z floristického výzkumu celé České republiky za uplynulou sezonu. Práce je spojena jak s floristickým výzkumem, tak s revizí herbářových položek, studiem literatury a editováním textů. V roce 2020 vyšel již 18. díl, na kterém se podílelo několik desítek botaniků z celé České republiky.

V roce 2020 zpracovali pracovníci MGOH tyto odborné výstupy:

Monografie:

Dragoun, B. - Gebouský, P. Hlaváček, J. - Hlinka, S. - Homolka, V. - Kodousek, F. - Zámečník, P. - Zídka, Z. (2020): Bartošovce Orlických horách na starých pohlednicích. Deštné v Orlických horách.

Ediční činnost:

Doležal, J. [eds] (2020): Orlické hory a Podorlicko 27/1-2: 177-212.

Lustyk, P. & Doležal, J. [eds] (2020): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XVII. - Zprávy Čes. Bot. Společ. 55/1: 27-138.

Studie:

Beková, M. (2020): Předchůdci těžebních společností v masteckém lomu a problematika ojedinělých nálezů broušené industrie na Rychnovsku, OHP27, 39-52.

Doležal J. (2020): Floristický *Obrázek 15 - Nový sborník Život experimentem* vydaný Muzeem a průzkum kamenolomu v galerii v Rychnově nad Kněžnou a Archeoparkem pravěku Všešary Mastech na Rychnovsku. - Orlické hory a Podorlicko 27/1-2: 3-17.

Doležal J. (2020): Na lokalitě Puna clavarioides (Pfeiff.) R. Kiesling. - Kaktusy 56/3: 97-100.

Doležal J. (2020): Recenze "Orchideje Orlických hor a podhůří". - Zprávy Čes. Bot. Společ. 55/1: 163-164.

Doležal J. (2020): Botanická exkurze do Olešnice u Častolovic. - Východočeský botanický zpravodaj 21, 2-4.

Doležal J. & Samková V. (2020): Hodnocení činnosti Východočeské pobočky ČBS za rok 2020. - Východočeský botanický zpravodaj 23, 14-16.

Doležal J. & Zámečník J. (2020): Nové nálezy chlupáčků (rod Pilosella) ve východních Čechách. Část III. - Sudetské mezihoří. - Zprávy Čes. Bot. Společ. 55/2: 207-219.

Doležal J., Krahulcová A., Urfus T. & Krahulec F. (2020): Residual sexuality of the apomict *Pilosella rubra* under natural conditions in the Krkonoše Mts. - Preslia 92: 403-428.

Dřevojan P., Novák P., Doležal J., Lustyk P., Peterka T. & Šumberová K. (2020): Komentované fytoocenologické snímky z České republiky 4. - Zprávy Čes. Bot. Společ. 55/1: 139-155.

- Ducháček M., Šumberová K., Marhold K., Šlenker M., Doležal J., Kúr P., Krahulec F., Velebil J. & Simons E.** (2020): *Cardamine occulta* – nový záhadný plevelný druh řeřišnice na území České republiky. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 55/1: 1–26.
- Krahulec F., Krahulcová A., Urfus T. & Doležal J.** (2020): Populations of *Pilosella* species in ruderal habitats in the city of Prague: consequences of the spread of *P. aurantiaca* and *P. rothiana*. – Preslia 92: 167–190.
- Prausová R., Doležal J. & Rejmánek M.** (2020): Nine decades of major compositional changes in a Central European beech forest protected area. – Plant Ecol 221: 1005–1016.
- Prausová R., Doležal J. & Rejmánek M.** (2020): Změny druhové diverzity cévnatých rostlin a charakteru vegetace v PR Buky u Vysokého Chvojna v průběhu posledních 90 let. – Acta Musei Reginaliahradecensis S. A., 38: 23–44.
- Zemánková T., Pokorný R., Jakubec F.** (2020): Historie ložiskového průzkumu a nové nálezy křídových fosilií v lomu v Mastech. – Orlické hory a Podorlicko, 27(1–2):19–38

Katalogy:

- Frydrychová, M., Tokoš, V., Kapusta, J.** (2020): Deset let trvání cyklu Umělci do 40 let. Náchod, Galerie výtvarného umění v Náchodě.
- Tokoš, V.** (2020): Cesta krajinou. Rychnov nad Kněžnou, MGOH.
- Tokoš, V.** (2020): Jiří Samek / Do hloubky – výběr z grafické tvorby. Rychnov nad Kněžnou, MGOH, 2020.
- Tokoš, V.** (2020): Michal Burget / Krajina zítřka? Rychnov nad Kněžnou, MGOH, 2020.
- Jaroš, K., Tokoš, V.** (2020): Ženská krása v díle Věry Jičínské (1898–1961). Rychnov nad Kněžnou, MGOH.
- Tokoš, V.** (2020): Filipp Maljavin v ohlasech českého tisku. In: Filipp Maljavin. Vášeň pro barvu. Vědecký katalog prací F. A. Maljavina ve veřejných a soukromých sbírkách v České republice. Náchod 2020.
- Jančárková, J., Tokoš, V.** (2020): Vědecký katalog prací F. A. Maljavina ve veřejných a soukromých sbírkách v České republice. In: Filipp Maljavin. Vášeň pro barvu. Vědecký katalog prací F. A. Maljavina ve veřejných a soukromých sbírkách v České republice. Náchod.

Zprávy:

- Dragoun, B.** (2020): Muzeum zimních sportů, turistiky a řemesel v Deštném v Orlických horách v roce 2019, Dobrušský vlastivědný almanach, Dobruška, IV., s. 86–88.
- Dragoun, B.** (2020): Jiří Mach sedmdesátníkem, Orlické hory a Podorlicko 27/1–2, Rychnov nad Kněžnou, 159–160.

Recenze:

- Brádle, V.** Poznámky k numismatickým sbírkám muzeí Rychnovska I. (Městské muzeum v Kostelci nad Orlicí) In: Orlické hory a Podorlicko 26/1–2, 2019
- Doležal J.** (2020): Recenze "Orchideje Orlických hor a podhůří". – Zprávy Čes Bot. Společ. 55/1: 163–164.
- Zlatý kolovrat II. – Výrobci ocenění Radou Královéhradeckého kraje v letech 2008 – 2016, Martina Vlčková, Muzeum východních Čech v Hradci Králové, 2020. ISBN 978-80-87686-40-9

Nepublikované práce - v tisku:

- Beková, M. - Slavík, J.** (2021): Předsunutá opevnění hradů pod orlickými horami, Archeologie Východních Čech (do tisku odevzdáno na podzim 2020)
- Doležal J. & Zámečník J.** (2021): Nové nálezy chlupáčků (rod *Pilosella*) ve východních Čechách. Část IV. – Východní Polabí. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 56/2: in prep.

Dřevojan P., Novák P., Doležal J., Chytrý K., Prokešová H., Sedláček V & Zukal D. (2021): Komentované fytoecnologické snímky z České republiky 5. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 56/1: in prep.

Lustyk P. & Doležal J. [eds] (2021): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XIX. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 56/1: in prep.

Ostatní:

Marxová, M.: Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou zve na bohatý letní program, In: Age 2 - 3/2020, s. 67.

Rejzlová, M.: Tradice krajkářství na Vamberecku je zapsána na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky, Orlické hory a Podorlicko 27/1-2, 2020, str. 160 – 161

Rejzlová, M.: Co je nového v Muzeu krajky Vamberk, Textil v muzeu 2020, str. 26 - 27

Rejzlová, M.: Vamberecká krajka oceněna, Age 5-6/2020, str. 41

Rejzlová, M.: Nejen srdíčka pro radost, Krajka 3-4/2020, str. 25

Rejzlová, M.: Co je nového v Muzeu krajky Vamberk, Krajka 2/2020, str. 2

Rejzlová, M.: Co je nového v Muzeu krajky Vamberk, Vamberecký zpravodaj 10/2020, str. 7.

Rejzlová, M.: Tradice krajkářství na Vamberecku, Krajka 1/20, str. 4 - 5

Rejzlová, M.: Srdíčko pro zdravotníky, Krajka 1/20,

Rejzlová, M.: Tradice krajkářství na Vamberecku je zapsána na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky, Vamberecký zpravodaj 2/2020, str. 3

Semináře a konference

Odborní pracovníci MGOH se pravidelně účastní nejrůznějších odborných setkání. V některých případech jako pasivní posluchači, v jiných v roli přednášejících.

Význam těchto aktivit spočívá zejména v rozšiřování okruhu odborných znalostí, výměně zkušeností i navazování nových kontaktů.

V běžných letech je muzeem ve spolupráci se spolkem Villa Nova Uhřínova - *středisko experimentální archeologie a regionálních dějin* tradičně pořádán seminář **„Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů“**. Toto plénium složené z odborníků i zapálených laiků řeší zejména otázky experimentální archeologie, muzejní edukace a

zprostředkování výsledků práce širší veřejnosti. Z příspěvků odpřednášených v rámci setkání je sestavován stejnojmenný sborník. Krom této konference muzeum také pravidelně spoluorganizuje putovní konferenci **„setkání regionálních historiků“**, která poskytuje prezentační platformu jak profesionálním tak laickým badatelům se zájmem o dějiny Orlických hor a Podorlicka. V roce 2020 musely být obě tyto konference z důvodu protiepidemických opatření zrušeny. Obdobě tomu bylo i s většinou konferencí a seminářů, kterých se zaměstnanci MGOH pravidelně účastní. Z těchto akcí byla realizována pouze část, která proběhla ve virtuálním prostředí.

V roce 2020 se pracovníci MGOH zúčastnili těchto konferencí a seminářů:

Studentská archeologická konference, Univerzita Hradec Králové, 16. 9. 2020.

Podzimní setkání muzejních botaniků, on-line 10. listopadu 2020

Konference „Aktuální trendy v muzejní prezentaci a edukaci IV.“ na téma „Oborové didaktiky v muzeu“, 12. října 2020, virtuálně z vily Löw – Beer v Brně.

Univerzitní galerie - tradice, výstavní praxe a edukační potenciál, on-line konference, Univerzita Hradec Králové, 11. 11. 2020.

Spolupráce

Muzeum a galerie Orlických hor v rámci své činnosti spolupracuje s řadou institucí i jednotlivců, a to jak na poli studia regionu, tak odborné či metodické činnosti.

V roce 2020 pokračovala spolupráce s katedrou botaniky a katedrou archeologie Univerzity Hradec Králové. Tato spolupráce spočívá zejména v poskytování studijního materiálu, studentských konzultacích a zpracovávání oponentských posudků pro potřeby bakalářských, diplomových a disertačních prací.

Na úrovni místních municipalit probíhá spolupráce zejména v městech a obcích, kde MGOH provozuje expozice. V rámci této spolupráce je muzeu místními samosprávami poskytována technická výpomoc či pomoc s propagací kulturních programů. Muzeum se naproti tomu spolupodílí na kulturním životě místních komunit a coby spolupořadatel se zapojuje do některých aktivit obcí.

V rámci odborné spolupráce s ostatními muzei a odbornými institucemi působí pracovníci MGOH jako členové poradních sborů pro sbírkotvornou činnost. Mimo to jsou členy nejrůznějších odborných sdružení, jako například Východočeská regionální archeologická komise, Česká botanická společnost atp.

Již tradiční je spolupráce se spolky. Dlouhodobě funguje například spolupráce se spolkem Villa Nova Uhřetín - centrum experimentální archeologie a regionálních dějin. V jejím rámci proběhl, mimo pořádání společ-

ného semináře (viz Semináře a konference. Úzká spolupráce pokračovala v roce 2020 i se Spolkem přátel historie Vamberka. V rámci této spolupráce byla uspořádána výstava Čechoslováci v boji za vlast, vytvořena putovní výstava Orlické hory na Fotografiích Jiřího Šulce a další projekty.

Obrázek 16 Představení výstavy Čechoslováci v boji za vlast uspořádané ve spolupráci se Spolkem přátel historie Vamberka

Od roku 2020 začalo muzeum se spoluprací i na mezinárodní úrovni. Slibně se započatá spolupráce s Muzeem nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym, jehož zřizovatelem je Województwo Lubelskie v Polsku byla bohužel zastavena epidemií covid-19, který

znemožnil realizaci studijních výjezdů. S polskou stranou tak byl udržován alespoň písemný kontakt, přičemž studijní výjezdy budou realizovány po zklidnění situace.

Kromě výše zmíněné dlouhodobé spolupráce probíhala v průběhu roku 2020 také spolupráce se Správou chráněné krajinné oblasti Orlické hory s cílem připomenout významné padesátileté jubileum vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Orlické hory. V rámci této spolupráce bylo uspořádáno několik společných akcí k připomínce této události.

Spolupráce probíhala také na poli výzkumu. Konkrétně se jednalo o projekt výzkumu počátků krajkářství na Vamberecku, do kterého jsou zapojeni odborníci jak z ČR, tak ze zahraničí (Viz. Věda a výzkum)

Muzeum krajky Vamberk

Muzeum krajky Vamberk (MKV) je externím pracovištěm, jehož hlavní náplní je zajištění provozu stálé expozice věnované lidové krajkářské tvorbě a vývoji krajkářství pod vlivem odborného školství od konce 19. století. V rámci expozice je představena krajkářská tvorba zakladatelských osobností české moderní krajky a práce jejich žákyň, především v souborech, které reprezentovaly stát na světových výstavách EXPO Brusel 1958 a EXPO Montreal 1967.

S počátky krajkářství ve Vamberku je potom spojována zejména belgická šlechtična Magdalena Grambová, která sem měla tuto tradici přinést v první třetině 17. století. Krajky se od druhé poloviny 19. do začátku 20. století ve Vamberku vyráběly téměř v každé domácnosti. V 19. století se krajka začala vyrábět také strojně a poptávka po ručně paličkováné krajce začala slábnout. Ještě do počátku 90. let 20. století se tradice ručně paličkováné krajky udržela v družstvu Vamberecká krajka Vamberk, které však již zaniklo. Ve Vamberku byla v roce 1889 otevřena první česká krajkářská škola, která dodnes plní svou funkci a formou kurzů vyučuje všechny zájemce o toto krásné řemeslo. Ze sbírek krajkářské školy bylo v roce 1929 založeno Muzeum krajky, které bylo v roce 1976 připojeno pod správu Okresního muzea Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, budoucího MGOH.

Doprovodný kulturní program Muzea krajky Vamberk byl stejně jako všude jinde významně poznamenán bojem s epidemií Covid-19. Program se proto nepodařilo naplnit zcela a zejména tradiční Setkání krajkářek v jehož rámci byla plánována i rozsáhlá módní přehlídka muselo být zrušeno. Obdobně i Muzejní noc. Naproti tomu doplňkový kulturní program, tradičně připravovaný ve spolupráci se Spolkem přátel historie Vamberka se uskutečnit podařilo. V roce 2020 bylo snahou přiblížit muzeum i mužským návštěvníkům. K tomuto účelu skvěle posloužilo několik výročí spojených s historií města Vamberk. Vzhledem k tomu, že se jednalo převážně o vojen-

ské události bylo vojenství zvoleno jako zastřešující téma celého roku. Návštěvníci se tak mohli prostřednictvím výstavy Čechoslováci v boji za vlast dozvědět o osudech Vambereckých osobností zapojených do válek dvacátého století. Divácky velmi vděčný byl příjezd Legiov laku, pojízdného muzea Československé obce legionářské, na který na podzim navázala putovní výstava věnovaná Československým legiím. Během posledního květnového víkendu byl program neplánovaně rozšířen ještě o studentskou výstavu Vojtěcha Kubička, který v rámci svého semestrálního projektu připravil s pomocí zaměstnanců MKV výstavu věnovanou Československé armádě v roce 1938.

V provozní oblasti bylo muzeum poznamenáno nejen nucenými uzávěrami, ale také nepřízní počasí. Jednalo se zejména o přívalové deště, které způsobily v Rychnově a ve Vamberku lokální povodně. I přes to, že povodňové vlny bylo muzeum ušetřeno, vlivem prudkého deště došlo z zahlcení okapových svodů a rozsáhlému zatečení vody do expozice. I přes to, že naštěstí nedošlo k poškození žádného sbírkového předmětu, muse-ly být prostory následně sanovány.

Cílem muzea je propagovat a především udržet kulturní tradici Vamberecké krajky. V roce 2019 se k tomuto úsilí podařilo významně přispět zápisem Tradice krajkářství na Vamberecku na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky. V této souvislosti navštívil Muzeum krajky ve Vambereku v prvních dnech roku také ministr kultury ČR Lubomír Zaorálek.

Obrázek 17 Návštěva ministra kultury Lubomíra Zaorálka v Muzeu krajky Vamberk

Orlická galerie

Orlická galerie (OG) nalézající se v prostorách druhého poschodí Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou je od roku 2002 pracovištěm MGOH. V prostorách OG jsou jak stálé expozice, tak i výstavní prostory vyhrazené krátkodobým výstavám. Expozice i výstavní prostory jsou vzhledem k stavebně technickým možnostem budovy a ekonomice provozu zpřístupňovány pouze v jarních, letních a podzimních měsících.

Provoz Orlické galerie, stejně jako Hlavních výstavních prostor MGOH byl v roce 2020 velmi významně ovlivněn epidemií koronaviru. I přes to se v Orlické galerii podařilo uspořádat 12 výstavních projektů, z čehož byly tři dlouhodobé – sezónní a 9 krátkodobých, jež se uskutečnily ve třech výstavních termínech (viz níže).

Vzhledem k epidemiologické situaci a nařízením vlády byly některé výstavy ve svých termínech zkráceny. Posunuto muselo být i zahájení výstavní sezóny z 24. dubna až na 26. května. Stejně tak byla výstavní sezóna předčasně ukončena – místo plánovaného 31. října, skončila již 11. října. Cyklus letních výstav byl posunut, stejně jako začátek celé sezóny, cca o jeden měsíc z 19. 6. na 24. 7. a trval, již podle plánu, do 13. 9. 2020.

Společenské hromadné akce (zejména vernisáže), stejně tak i skupinové edukace a interaktivní programy byly zrušeny nebo omezeny tak, aby odpovídaly přísným hygienickým a epidemiologickým podmínkám. Výstavní sezóna 2020 i přes velké problémy proběhla a plánovaný počet výstav se usku-

tečnil. Ke každé výstavě byla vydána tiskovina, která přiblížila autora i jeho tvorbu.

Sezónní expozice Orlické galerie představila salonním způsobem rozmanitost a bohatost umělecké produkce od počátku 20. století až po současnost. Přínosem bylo také poukázat na zobrazovaná témata, která jsou aktuální i dnes a výtvarníci, umělci se jim stále věnují. Podobně jako expozice Cesta krajinou i další připravené výstavy upozornily na významné a zajímavé osobnosti širšího regionu – Jiří, Samek, Michal Burget, Břetislav Malý, Věra Jičínská, Lumír Nedvídek, Miloslav Holý, Markéta, Zlesáková, Dagmar Junek Hamšíková, Denisa Prošková.

Z kraje roku (březen, duben) vzhledem k epidemiologickým opatřením prezentovala sbírkovou činnost Orlické galerie na svém facebookovém profilu: Orlická galerie, kde publikovala medailonky a práce výtvarných umělců, kteří jsou zastoupeni v její

Obrázek 18 Pohled do výstavy František Doležal / Poesie a život uspořádané v roce 2020 Orlickou galerií

sbírece.

Krom vlastních výstavních aktivit byly v rámci Orlické galerie a hlavních výstavních prostor podnikány také kroky k efektivnějšímu využívání prostoru a zkvalitnění návštěvnického servisu. Především se podařilo efektivně vyměnit svítící tělesa na chodbách a zvláště pak v nárožích těchto chodeb, čímž se rozšířily výstavní prostory a také vznikl prostor tzv. Dětská galerie I a II, který je možné využít a zapojit pro výtvarné a kreativní činnosti nejmenších návštěvníků galerie (v sezóně 2020 Komiks: Pozor vlak, výklad dějin umění prostřednictvím uměleckých děl

z prostředí vlaků a nádražích + pracovní list; kresba portrétu a zátiší na velkoformátových plochách společně s medailonky světově známých umělců a ukázkami jejich prací).

V průběhu roku, za ztížených okolností, probíhala úprava v prostorách Orlické galerie (stěhování, vyklízení a realizování nákupu závěsných systémů) pro vybudování dalšího výstavního prostoru galerie tzv. Galerie za zdí, sloužící pro práce výtvarných oborů ZUŠ, SŠ, ale i k představování začínajících výtvarníků a umělců (studentů, absolventů odborných VŠ), a současně k prezentaci pedago-

gické činnosti v umělecké a estetické oblasti ve všech stupních vzdělávání.

Koncem roku vznikla ideová a praktická příprava na vybudování multifunkčního veřejnosti přístupného prostoru – knihovna, badatelna a prostor pro odborná a veřejná setkávání (debaty, kulaté stoly, přednášky, setkání s teoretiky, historiky, edukátory, pedagogy a umělci, autorská čtení nebo např. koncerty pro jedno dílo). Tato prostora, jejíž realizace je plánována na rok 2021 bude volně navazovat a doplňovat nově vybudovanou Galerii za zdí.

Obrázek 19 Fotografie z výstavy Igor Chmela: *Sirkoň*, uspořádané v roce 2020 v Orlické galerii

Sýpka - Muzeum Orlických hor

Sýpka - Muzeum Orlických hor vznikla v roce 2013 jako externí pracoviště MGOH v Rokytnici v Orlických horách. V jejích prostorech je umístěna stálá expozice nazvaná "Přírodou za řemesly Orlických hor". Expozice se nachází v nově zrekonstruované budově historické sýpky z poloviny 19. století. Architektonické řešení navržené architektem P. Šudou z Hradce Králové nápaditě snoubí historické stavební konstrukce s moderními materiály jako je sklo a kov. Výtvarné řešení expozice navrhl architekt J. Horský a vlastní realizaci dle scénáře připraveného pracovníky MGOH a CHKO Orlické hory provedla společnost Výstavní realizace Praha.

Cílovou skupinou expozice umístěné ve všech třech patrech budovy jsou zejména rodiny s dětmi. Tomu je uzpůsoben jak interiér, tak obsah a způsob instalace exponátů. Nosnou myšlenkou této expozice je zejména vztah člověka a krajiny a jejich vzájemné interakce. Ve vazbě jsou zde proto prezentovány jak lokální zdroje surovin, tak historická řemesla na nich závislá. Opomíjen není ani environmentální aspekt. Proto je poukazováno kupříkladu na život ve specifických biotopech vznikajících na základě lidské činnosti, jako jsou kosené louky, pole či intravilány měst a vesnic. Nejvýraznějším prvkem expozice je 9 m vysoký model biotopu osazený 55 druhy preparovaných ptáků, který prochází skrz všechna patra budovy. Samozřejmým doplněním návštěvnického zážitku je také množství audiovizuální techniky. Jejím úkolem je jak prosté zprostředkovávání informací, tak přilákání a zaujetí zejména dětských návštěvníků.

Stálá expozice je ze své podstaty atraktivní zejména pro návštěvníky kteří ji ještě nenavštívili. I přes to, že se část návštěvníků vrací pravidelně, je nutné v rámci provozu expozice organizovat i nejruznější krátkodobé výstavy a doprovodné programy, které by motivovaly veřejnost k opakovaným návštěvám. Cílem je zejména zapojit muzeum do místní komunity tak aby se stalo zcela samozřejmou součástí kulturního života města.

Pracovníky expozice Sýpka jsou tak každoročně pořádány nejruznější pravidelné i jednorázové akce. Kulturní sezóna 2020 začala pro expozici Sýpka velmi slibně. Hned první akce roku, přednáška Elišky Hubené z Rokytnice se dočkala mimořádného zájmu publika. Kladného přijetí se dočkal o i Odpoledne se slezským norikem, v jehož rámci se návštěvníci mohli seznámit s chovem chladnokrevných koní. Pomyslnou třešničkou na dortu byl zejména pro nejmenší živý minukůň, který byl součástí programu. Pozitivní trend pak potvrdila přednáška ředitele CHKO Davida Rešla, kterou si nenechala ujít víc než stovka posluchačů. Tato přednáška však byla na dlouhou dobu poslední akcí v Sýpce. Program zbytku roku byl nenávratně poznamenán pandemií koronaviru. Většina tradičních akcí musela být zrušena či významně omezena. V rámci mantinelů nastavených protiepidemickými opatřeními se podařilo uspořádat alespoň výstavu obrazů Veroniky Rejříkové, fotografií Jiřího Šulce a přednášku o historii i současnosti Námořní pěchoty spojených států, v podání mladých rokytnických reenactmentů. Z pravidelných, návštěvníky velmi oblíbených akcí se bohužel podařilo uspořádat pouze tradiční podzimní výrobu draků.

Obrázek 20 Přednáška Námořní pěchota USA, organizovaná pracovníky expozice Sýpka, se v rámci protiepidemických opatření konala pod širým nebem.

Drobné expozice a dlouhodobé zápůjčky

Muzeum a galerie Orlických hor provozuje kromě tří rozsáhlých stálých expozic i několik stálých expozic menšího rozsahu. Jejich provoz je zpravidla zajišťován cizími subjekty či jsou provozovány MGOH v bezobslužném režimu.

Aby se zamezilo poškození, ztrátě či jiné újmě, jsou všechny zapůjčené sbírkové předměty pravidelně kontrolovány pracovníky MGOH.

Utzův mechanický betlém

Betlém je dílem rodáka z Olešnice v Orlických horách Josefa Utze, který jej vytvořil v 1. polovině 20. století. Unikátní je zejména svou mechanizací, díky níž se nepohybují pouze figury samé, ale také jejich končetiny.

Betlém je od roku 1967 součástí sbírek MGOH. Svého zpřístupnění se dočkal 30. 4. 2000 u příležitosti konání jednoho z Olešnických majálesů.

V posledních letech prošel betlém sérií restaurátorských zásahů, které mu navrátily původní funkci i vzhled.

Utzův mechanický betlém je jakožto dlouhodobá výpůjčka zpřístupněn v prostorách Obecního úřadu v Olešnici v Orlických horách, přičemž obec zajišťuje i jeho provoz.

Soukenický betlém

Soukenický betlém je souborem figur a kulis vyřezaných z lipového dřeva známou regionální řezbářkou Jarmilou Haldovou. Svůj název dostal podle zobrazení různých fází výroby sukna, čímž odkazuje na významnou soukenickou tradici Rychnova nad Kněžnou. V současné době obsahuje betlém 87 figur a stále je doplňován novými kusy.

Součástí sbírek je tento betlém od devadesátých let dvacátého století, kdy byl zakoupen muzeem.

Od ledna 2012 je betlém dlouhodobě zapůjčen Městu Rychnov nad Kněžnou, které

jej zpřístupňuje v prostorách městského úřadu.

Synagoga

Synagoga v Rychnově nad Kněžnou je jednou z památek připomínajících existenci židovských komunit, které až do 2. sv. války žily na několika místech v Podorlicku. V jedné z židovských rodin v Rychnově n. Kn. se v roce 1892 narodil a zde i vyrůstal budoucí spisovatel a novinář Karel Poláček (1892-1945), mj. autor knihy Bylo nás pět.

Životu a dílu Karla Poláčka, ale i situaci židovských komunit na Rychnovsku, byla věnována expozice umístěná v budově rychnovské synagogy. Tato expozice byla vybudována pracovníky Památníku národního písemnictví v Praze a Židovského muzea v Praze za pomoci pracovníků muzea a tehdejší Okresní knihovny.

V současné době je provoz této expozice smluvně zajišťován Městem Rychnov nad Kněžnou a pracovníky místního IC.

Obrázek 21 Synagoga v Rychnově nad Kněžnou

Kromě obvyklého provozu byla v roce 2020 Rychnovská synagoga již poněkoliakrát zapojena akce Den židovských památek, v jejímž rámci byla mimořádně otevřena mimo standardní otevírací dobu.

Synagoga je také od roku 2018 využívána jako přednáškový a koncertní prostor, kde je pravidelně pořádán zejména cyklus populárně vědných přednášek Vědecké čtvrt-

ky v synagoze, v jehož rámci v minulosti vystoupili přední čeští vědci a vědečtí popularizátoři. V roce 2020 musel být tento program z důvodu protiepidemických opatření bohužel zrušen.

Památník Karla Plachetky

Památník Karla Plachetky je výstavním depozitářem ucelené ornitologické sbírky obsahující zástupce 255 ptačích druhů. Sběrka je výsledkem celoživotní práce Karla Plachetky (1877-1961), rodáka z Bedřichovky v Orlických horách, spoluzakladatele a činovníka Československé ornitologické společnosti a mnoha dalších ornitologických spolků a organizací. Ten v roce 1939 daroval svou cennou ornitologickou sbírku městu Rychnovu nad Kněžnou.

Expozice byla zpřístupněna v prostorách bývalých rychnovských kasáren v roce 1999. I přes to, že se od doby svého vzniku stala vyhledávaným cílem, školních výprav i jednotlivých návštěvníků, po více než dvaceti letech provozu již začala vykazovat jisté za-

starání. Na rok 2020 proto byla naplánována její revitalizace. Expozice byla kompletně zrevidována, přičemž byl proveden generální úklid, kontrola stavu a očištění vystavených preparátů. Expozice byla doplněna novými revidovanými a aktualizovanými texty, přičemž byla doplněna o nové edukativní a herní prvky, které doposud postrádala.

Město Rychnov na historických fotografiích

Drobná expozice historických fotografií byla pro návštěvníky připravena v budově bývalých kasáren v Rychnově nad Kněžnou. Jedná se o pozůstatky výstavy, která probíhala v 90. letech na rychnovském zámku. Nedávnou historii města zde připomíná celkem 228 fotografií. Nejstarší z nich pocházejí z 19. století, nejnovější pak z konce 2. světové války. Do muzea se přitom dostaly různou cestou. Větší část tvoří fotografie od rychnovského fotografa Františka Šmiky, který zaznamenával město a jeho okolí na přelomu 19. a 20. století.

Obrázek 22 Jeden z nových edukačních prvků v Památníku Karla Plachetky

Vystavené fotografie zobrazují jak centrum města, tak některé jeho okrajové části. Místním obyvatelům, ale i širšímu okolí připomínají mimo jiné místa, která už v Rychnově dávno nejsou. Jsou na nich například celé ulice, které byly zbourány při stavbě sídliště Na Travníku.

Snímky v expozici zaznamenávají kromě běžného života lidí, kteří v Rychnově žili před námi, i důležité historické události, jako oslavy osvobození v roce 1945. Mezi nejzajímavější patří fotografie, na které rychnovští obyvatelé 28. října 1918 na Starém náměstí slavnostně zapalují rakouské znaky a portrét císaře. Zachycena je i návštěva prezidenta Masaryka či požár piaristického gymnázia. Tyto staré snímky si jistě zaslouží pozornost i určitou pietu.

Vzhledem k tomu, že byla tato výstava návštěvníkům přístupná několik desítek let, došlo již k jejím morálnímu a především technickému zastarání. Z tohoto důvodu byla v závěru roku 2019 expozice pro veřejnost uzavřena a kompletně rekonstruována, přičemž došlo i k výrazné obsahové obměně a doplnění. Výrazně rozšířená výstava byla v roce 2020 doplněna o obsáhlé katalogy fotografií pro zájemce o hlubší studium historických fotografií.

Opočno v zrcadle času

Expozice nazvaná Opočno v zrcadle času byla v roce 2018 vytvořena ve stejnojmenném městě. Expozice vznikla na základě spolupráce města a MGOH v domě č. p. 55, který je nejstarším stojícím měšťanským domem ve městě. U příležitosti připomínky 950. výročí

od první písemné zmínky o městě tak návštěvníci dostali možnost seznámit se s jeho dějinami. Expozice se zaměřuje zejména na nejstarší dějiny města, kdy zastávalo v rámci českých zemí pozici významného opěrného bodu kontrolujícího cestu do Kladska a dále do Polska. Zcela samostatnou vrstvou expozice je část věnovaná budově, v níž je expozice instalována. Stavba samotná se díky svému stáří a stavu dochování stává jedinečným exponátem, který k návštěvníkům promlouvá svým specifickým jazykem. Expozice byla vytvořena pracovníky MGOH a otevřena slavnostní vernisáží dne 13. 7. 2018. Město Opočno se zavázalo k jejímu provozování, přičemž MGOH bude zajišťovat odborný servis.

Ostatní dlouhodobé zápůjčky

Krom výše zmíněných rozsáhlejších souborů sbírkových předmětů zapůjčilo MGOH dlouhodobě i několik méně rozsáhlých kolekcí. Ty tvoří buď samostatné drobné výstavy či slouží jako součást cizích rozsáhlejších expozic. Významnější z nich jsou zmíněny v následujícím textu.

V interiéru zámku v Potštejně jsou dlouhodobě zapůjčeny obrazy rodiny Chamaré a několik kusů historického nábytku a textilu.

V Kostelci nad Orlicí, v prostorách tzv. Nového zámku, jsou dlouhodobě zapůjčeny archeologické nálezy mající vztah k městu.

Poslední významnější dlouhodobá zápůjčka se nalézá v Domku F. L. Věka (Heka) v Dobrušce.

Kulturně vzdělávací činnost

Výstavnictví je historicky neoddělitelně spjato s existencí muzejních paměťových institucí, které často vznikaly právě v důsledku touhy vystavovat pamětihodnosti či kuriozity. Tvorba a zpřístupňování expozic a výstav tak patří k základním úkolům drtivé většiny muzejních institucí. Nejinak je tomu i v případě MGOH. Mimo několika stálých expozic v přímé správě a tří provozovaných ve spolupráci s místními municipalitami uspořádalo rychnovské muzeum 19 krátkodobých výstav, z toho 16 vlastních, jednu přejatou a dvě putovní.

Výstavy

Hlavní výstavní prostory (II. NP zámku v Rychnově n. K.)

Hlavní výstavní prostory MGOH určené pro krátkodobé výstavy se nalézají v druhém patře Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou.

Ve zdravém těle zdravý duch. Počátky sportu a turismu v Podorlicku.

Termín: 24. 4. - 31. 10. (26. 5. - 11. 10.)

Autor: Pavla Bláhová, Martina Dostálová

Umístění: Hlavní výstavní prostory MGOH

Hlavní výstavní sezona v prostorách Muzea a galerie Orlických hor byla věnována tématu sportu, které představila výstava *Ve zdravém těle zdravý duch. Počátky sportu a turismu v Podorlicku*. Výstavu připravili pracovníci muzea a konala se v termínu od 26. května do 31. října 2020 ve výstavních prostorech muzea v 2. patře Kolowratského zámku. Termín zahájení výstavy musel být v důsledku koronavirové epidemie a uzavření muzejních prostor posunut oproti původně plánovanému dubnovému datu.

Výstava byla koncipována do několika témat. První část představila nejběžnější sporty, které se v našem regionu v 1. polovině 20. století pěstovaly. Jednalo se o cyklistiku, zimní sporty, plavání, tenis a atletiku. Byly zde zastoupeny největší organizace věnující

se tělovýchově – Sokol a Orel. Druhá část byla věnována turistice v Orlických horách a skautskému hnutí. Výstava byla doplněna bohatou fotodokumentací a doprovodnými texty na několika desítkách panelů. Expozice byla vytvořena především na základě muzejních sbírek a zápůjček z muzeí v Jičíně, Semilech, v Deštném a z organizací Junák v Rychnov nad Kněžnou a Kostelec nad Orlicí. Vybavení tělocvičny bylo zapůjčené z gymnázia F. M. Pelcla v Rychnově nad Kněžnou. Výstavu obohatily také zápůjčky od soukromých přispěvatelů. K výstavě byl vytištěn doprovodný katalog. Byla zajištěna propagace v podobě plakátů a podkladů pro tiskové zprávy. Výstava byla také doplněna edukačním programem pro školy a vytvořením herních prvků pro dětské návštěvníky. Navzdory zkrácené a do jisté míry vládními nařízeními omezené výstavní sezoně byla expozice hojně navštěvována zájemci z řad místních tak i z ostatních regionů republiky.

K výstavě byla pro veřejnost taktéž vytvořena samoobslužná muzejní dílna. Na malé i velké návštěvníky čekalo šest plyšáků, které bylo nutné podle pokynů správně obléct na túru, a to dokonce podle jednotlivých časových etap. Připraven byl také úkol v podobě správného zabalení batůžku na výlet či fotokoutek. Na stolech pak návštěvníky čekaly dvě stolní hry, pexeso a spojovačka kola.

Na ostří meče

Termín: 24. 4. - 31. 10. (26. 5. - 11. 10.)

Autor: Martina Beková

Umístění: Hlavní výstavní prostory MGOH

Výstava představila unikátní archeologický objev – bronzový meč, nalezený na podzim roku 2019 v jižní části okresu Rychnov nad Kněžnou. Společně s ním byly vystaveny fragmenty dalších chladných zbraní a novodobá replika bronzového meče. Výstavu doprovodil odborný text, který mimo jiné vyzdvihl bohatou kulturní historii regionu.

Orlická galerie

Cesta krajinou / sezónní expozice malířů Orlických hor a Podorlicka

Termín: 24. 4. - 31. 10. (26. 5. - 11. 10.)

Umístění: Orlická galerie - severní křídlo

Autor: Vlastislav Tokoš

Orlická galerie se profesně profiluje na malíře Orlických hor a Podorlicka. Prostřednictvím krátkodobých výstav, ale i „stálých“ expozic mapuje jednotlivé krajinářské generace, ale i solitéry, kteří v tomto kraji tvořili dlouhodobě, nebo ty, jejichž působení se stalo pouhou malířskou epizodou. Chloubou jsou jistě obrazy A. Slavíčka, A. Hudečka a V. Beneše, O. Nejedlého, Slavíčkova syna Jana nebo B. Piskače či J. Trampoty nebo M. Holého. Mezi malíři 2. poloviny 20. století nalezneme A. Lamru, J. Kaloče nebo V. Hanuše. Seznámit se mohou návštěvníci i se sochařskými díly L. Kubíčka, V. Preclíka, K. Hladíka nebo L. Beneše či L. Zemánka. Expozice představila tvorbu umělců v jiném kontextu, než bylo dosud obvyklé. Samotná díla byla komponována salónním způsobem do tematických celků - cesta, les, pole, vzhůru na vrchol, vesnice a města, zátíší, lidé, intervence v krajině a abstrakce. Koncepčně tak bylo možné sledovat, jaké náměty oslovovaly umělce a jak je sami ztvárňovali svým nezměnitelným rukopisem a oblíbenou technikou v daném čase.

Michal Burget / Krajina zítřka?

Termín: 24. 4. - 14. 6. (26. 5. - 14. 6.)

Umístění: Orlická galerie - západní křídlo

Autor: Vlastislav Tokoš

Náchodský rodák Michal Burget se věnuje především krajinomalbě. Ovšem v jeho podání krajina získává něco na romantičnosti, svébytnosti a originalitě, ale i jinakosti a zvláštnosti, kterou způsobujeme my lidé svojí činností. Výstava představila výběrem nejen malířskou tvorbu umělce, ale i grafiky a kresby, ve kterých zpracovává autor podobné náměty. Návštěvníci měli tak jedinečnou možnost srovnání, jak se stejný námět proměňuje díky technice.

Jiří Samek / Do hloubky - výběr z grafické tvorby

Termín: 24. 4. - 14. 6. (26. 5. - 14. 6.)

Umístění: Orlická Orlická galerie - galerie jižního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš

Od konce 70. let se zabýval snad všemi grafickými technikami. Pro svou mistrně zvládnutou techniku monotypu začal být oslovován kunsthistoriky, galeristy a znalci umění, stále častěji vystavoval na souborných i samostatných výstavách. Od roku 1980 začal používat vlastní grafickou techniku „hlubotisk z lina“. Pracuje ve větších formátech, grafiky tiskne v nízkých nákladech. Jeho technika je výjimečná tím, že pro vrypy používá dláto a jeho robustní, přesně cílené vrypy se staly matricí pro slepotisk nebo lůžkem pro speciálně míchanou barvu. Výsledný tisk vystupuje z plochy prostoru, je plastický, jako by byl malovaný. Autor tím vytváří tištěné či spíše odlévané reliéfy.

Ženská krása v díle Věry Jičínské (1898-1961)

Termín: 24. 4. - 14. 6. (26. 5. - 14. 6.)

Umístění: Orlická galerie - grafický kabinet a průchozí chodba západního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš

Výstava pozoruhodného malířského díla výtvarnice, která strávila řadu let ve společnosti našich předních umělců v Paříži a v roce 1926 odcestovala s Ursulou Hobhousovou do Bretaně. Později malovala v Camaretu i s Janem Zrzavým. Oleje, pastely i grafiky s pochopením zapůjčilo Vlastivědné muzeum v Dobrušce a Nadace Věry Jičínské.

František Doležal / Poesie a život

Termín: 19. 6. - 13. 9. (24. 7. - 13. 9.)

Umístění: Orlická galerie - západní křídlo

Autor: Vlastislav Tokoš

Výstava, která plně a vhodně nahradila původně plánovanou výstavu Jiří Karel Heřman (1892-1969) / *Ateliér plný pohody*, jež se vzhledem k mimořádnému stavu nemohla uskutečnit. Výstavní projekt Poesie a život představil velmi pozoruhodnou tvůrčí i životní cestu malíře, grafika, výtvarného teoretika a publicisty Františka Doležala, který pocházel z Kostelce nad Orlicí. Soukromě studoval malířství u Antonína Hudečka, grafiku u Františka Tichého. Debutoval jako básník v Almanachu pro poesii a život 1920-1930, kreslil karikatury pro časopisy Trn a Tvorba. Za vál-

ky ho výtvarně přitahovala městská periferie, byla mu blízká poetika Skupiny 42. Příslušel k předválečné levicové avantgardě, jeho přítelem byl mj. Géza Včelička a Josef Šíma. Na Litoměřicko začal jezdit v druhé polovině 50. let. Jako malíře ho zaujala zanikající rybářská a přístavní čtvrť Litoměřic a krajina Českého středohoří. V 60. letech se František Doležal zabýval organizátorskou a kurátorskou činností, v Praze-Dejvicích založil významnou Galerii Vincence Kramáře. Jako malíř a výtvarný teoretik se soustavně zabýval životem a dílem Karla Hynka Máchy, napsal o něm literárně-uměleckou studii a podílel se na několika máchovských výstavách v litoměřické galerii. Vytvořil rozsáhlý Malý máchovský cyklus barevných kvašů a obrazový Máchovský cyklus, oba v duchu imaginativní malby, které tvoří vrchol jeho tvorby.

Igor Chmela / Sirkoň

Termín: 19. 6. - 13. 9. (24. 7. - 13. 9.)

Umístění: Orlická galerie - grafický kabinet křídla

Autor: Vlastislav Tokoš

Výstava fotografií divadelního a filmového herce, který si vyrobil kameru obscuru z krabičky od sirek a její pomocí nafotil celý soubor Divadla na zábradlí. Fotografie s nezapomenutelnou divadelní atmosférou na výstavě doplní i ty, které Igor Chmela fotí v soukromí či ve městě - zajímavé portréty, lidi nebo místa. Výstava byla plánována jako součástí divadelního festivalu Poláčkovo léto. Vzhledem k velmi nepřehledné době se festival neuskutečnil. Nicméně výstava pro svoji specifičnost, originalitu i dané

Břetislav Malý (1985) / Sjednucující pocit

Termín: 19. 6. - 13. 9. (24. 7. - 13. 9.)

Umístění: Orlická galerie - galerie jižního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš, Břetislav Malý

Malíř a výtvarník, který se zabývá významem a vztahem barev nejen vůči sobě samým, médiu obrazu nebo objektu, ale i divákovi. Instalace objektů, jejichž barevnost se proměňuje nejen vzhledem ke světlu, ale i pozorovateli, který je mýjí, bude jistě působivým zpestřením pro milovníky umění.

Obrázek 23 Výstava Břetislav Malý: Sjednucující pocit

Orlický salon '20 / Velké ženy z malé země

Termín: 18. 9. - 31. 10. (18. 9. - 11. 10.)

Umístění: Orlická galerie - západní křídlo

Autor: Vlastislav Tokoš

Tradiční podzimní výstava představila zajímavé výtvarníky a umělce, kteří mají vztah k našemu městu nebo kraji.

Lumír Nedvídek/ Tauromachie

Termín: 18. 9. - 31. 10. (18. 9. - 11. 10.)

Umístění: Orlická galerie - grafický kabinet a chodba západního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš,

Připomínka oblíbeného rychnovského rodáka - malíře. Lumír Nedvídek byl bytostný figuralista a kolorista, který měl možnost seznámit se s významnými osobnostmi u nás, ale i ve Francii, kam pravidelně jezdil. Jeho práce inspirované býčími zápasy jsou plné energie, malířského umu i emocí. Výstava připomene právě zmíněné náměty společně s kresbami a fotografie z jeho života v Rychnově.

Miroslav Holý / Slatinský rok

Termín: 18. 9. - 31. 10. (18. 9. - 11. 10.)

Umístění: Orlická galerie - galerie jižního křídla

Autor: Vlastislav Tokoš,

V cyklu Slatinský rok, namalovaném v letech 1958-1961, na obrazech dvanácti měsíců sledoval malíř v lyrickém okouzlení proměnu krajiny milované Slatiny nad Zdobnicí - stromořadí, chalupy i mostek přes řeku Zdobnici. Zápůjčka z majetku dědiců.

Muzeum krajky Vamberk

Čechoslováci v boji za vlast

Termín: 14. 2. - 31. 12. 2020

Umístění: Výstavní sál MKV

autor: Spolek přátel historie Vamberka, a amatérští modeláři z Vamberka a Žamberka, a další

Výstava Spolku přátel historie Vamberka a Muzea krajky Vamberk představila několik desítek exponátů, dobových článků a dalšího materiálu vztahujícího se k účasti Čechů a Slováků ve válečných konfliktech 20. století a to zejména pohledem Vambereckých rodáků, kteří se těchto konfliktů osobně účastnili. Výstava byla také doplněna o rozsáhlou sbírku plastikových modelů dobových vojenských letadel vztahujících se zejména k letci Františku Koukolovi, který se z Vamberka dostal přes Polsko, Francii, Alžírsko a Maroko až do Velké Británie, kde se stal letcem RAF.

Československé legie 1914-1920 (I.)

Termín: září 2020

Umístění: Výstavní sál a chodby MKV

Autor: Československá obec legionářská

Putovní výstava československé obce legionářské zaměřená na vznik a význam československých legií v boji za vznik samostatného Československa.

Československá armáda v září 1938

Termín: 30. - 31.5. 2020

Umístění: Zahrada MKV

Autor: Vojtěch Kubíček

Studentská výstava Vojtěcha Kubíčka která přiblížila návštěvníkům muzea krajky Vamberk v jakém stavu byla Československá armáda v době obsazení země nacistickým Německem a jaká by byla její bojeschopnost v

případě obrany státu. Návštěvníci si v rámci výstavy mohli prohlédnout a "osahat" desítky kusů dobové vojenské výzbroje a výstroje. Přičemž jim byl po celou dobu trvání výstavy k dispozici erudovaný výklad v podání autora výstavy.

Sýpka - Muzeum Orlických hor

Paměť Orlických hor

Termín: 2. 7. - 30. 7. 2020

Umístění: Sýpka - MOH, první patro

Autor: MGOH, Správa CHKO Orlické hory

Výstava Paměť Orlických hor vznikla ve spolupráci se Správou CHKO Orlické hory (regionální pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny ČR) u příležitosti padesátiletého výročí vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Orlické hory. Návštěvníci výstavy měli možnost shlédnout obrazy Veroniky Rejffířové, která tato díla vytvořila ve spolupráci s pracovníky Správy CHKO během své malířské stáže v Orlických horách.

Obrázek 24 Výstava Paměť Orlických hor

Orlické hory na fotografiích Jiřího Šulce

Termín: 21. 9. - 15. 10. 2020

Umístění: Sýpka - MOH, první patro a přednáškový sál

Autor: MGOH a Spolek přátel historie Vamberka

Jiří Šulc, rodák z Rychnova nad Kněžnou, je významnou osobností Orlických hor a Podorlicka. V rámci své více než padesátileté práce nejen dokumentoval krásy a proměny Orlických hor, ale významně se také podílel na jejich ochraně, například i tím, že stál u zrodu CHKO Orlické hory. Tato putovní vý-

stava vznikla jako pocta jeho dílu, přičemž premiérové uvedení výstavy mělo proběhnout v jarních měsících roku 2020 v Poslanecké sněmovně ČR. Vzhledem k jarní uzávěře země však muselo být od tohoto plánu upuštěno a výstava byla v náhradním termínu veřejnosti představena symbolicky v prostorách Sýpky, která je právě na Orlické hory zaměřena.

Putovní výstavy a výstavy mimo prostory MGOH

Tajemství barev

Termín: 1. 1. - 29. 2. 2020

Autor: Karel Jaroš

Umístění: Městská knihovna Solnice

Interaktivní putovní výstava Orlické galerie (pobočka Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou) seznamuje návštěvníky s fenoménem barev napříč lidskými dějinami. Kde brali malíři své barvy, z čeho a jakým způsobem je připravovali. To se návštěvníci na této výstavě nejen dozvědí, ale mohou si celý proces i samy vyzkoušet a vlastnoručně umíchanou barvou i namalovat obraz. Výstava byla zahájena již v roce 2019 a pro zájem návštěvníků byla prodloužena až do konce února roku 2020.

Rychnovsko na historických fotografiích - na plakátu

Termín: 22. 12. 2020 - únor 2021

Autor: MGOH

Umístění: Plakátovací plochy Kostelec nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou, Rokytnice v Orlických horách, Vamberk, Solnice, Týniště nad Orlicí

Tato výstava vznikla jako modifikace stálé expozice vytvořené na sklonku roku 2019. Vzhledem k tomu, že chodby správní budovy muzea, kde je výstava instalována nejsou vytápěny, bylo plánováno představit tento počín návštěvníkům až v jarních měsících roku 2020, což bohužel znemožnila epidemie covid-19. Výstava tak byla po znovotevření muzea zpřístupněna veřejnosti bez vernisáže. V době uzavření muzea vznikl nápad přetvořit tuto výstavu na plakátovou verzi, která by mohla být vylepena na volně přístupných místech v regionu.

Přednášky a exkurze

Mezi Himálajem a Karákóramem

Termín: 18. 1. 2020

Místo: Sýpka - MOH

Přednášející: Eliška Hubená

Život na hradě Potštejn

Termín: 13. 2. 2020

Místo: Městská knihovna Vamberk

Přednášející: Bohumír Dragoun

Tajemství Orlických hor

Termín: 29. 2. 2020

Místo: Sýpka - MOH

Přednášející: David Rešl

Den otevřených dveří - Archeologický výzkum obchvatu Domašín

Termín: 18.5. 2020

Místo: Domašín

Přednášející: Martina Beková, Lucie Maříková

Komentovaná prohlídka sezónních výstav v Orlické Galerii

Termín: 3. 6. 2020

Místo: Orlická galerie

Přednášející: Vlastislav Tokoš

Botanická vycházka do Olešnice

Termín: 6. 6. 2020

Místo: Olešnice u Častolovic

Přednášející: Jan Doležal

Letní botanická vycházka v Týništi nad Orlicí

Termín: 12. 6. 2020

Místo: Týniště nad Orlicí

Přednášející: Jan Doležal

Exkurze do Orlických hor

Termín: 21. 6. 2020

Místo: Rokytnice v O.h., Klášterec n. O., Vejrov (zřícenina hradu), Žamberk, Žampach

Přednášející: Bohumír Dragoun

Archeologické léto - Hrad Klečkov

Termín: 15. 7. 2020

Místo: zřícenina hradu Klečkov (Skuhrov nad Bělou)

Přednášející: Martina Beková

Den otevřených dveří - Archeologický výzkum obchvatu Domašín

Termín: 21. 7. 2020

Místo: Domašín

Přednášející: Martina Beková, Lucie Maříková

Archeologické léto - Hrad Liberk

Termín: 22. 7. 2019

Místo: Liberk

Přednášející: Martina Beková

Exkurze do Orlických hor

Termín: 25. 7. 2020

Místo: Vysoký újezd, Městec, Ledce, Chlum u Opočna, Dobruška

Přednášející: Bohumír Dragoun

Archeologické léto - Hrad Klečkov

Termín: 29. 7. 2020

Místo: zřícenina hradu Klečkov (Skuhrov nad Bělou)

Přednášející: Martina Beková

Obrázek 25 Archeologické léto - exkurze na hrad Klečkov

Komentovaná prohlídka sezónních výstav v Orlické Galerii

Termín: 5. 8. 2020

Místo: Orlická galerie

Přednášející: Vlastislav Tokoš

Archeologický výzkum obchvatu Domašín exkurze pro Škoda auto a zástupce Královéhradeckého kraje

Termín: 6. 8. 2020

Místo: Domašín

Přednášející: Martina Beková

Komentovaná prohlídka stálé expozice a výstav v Orlické Galerii

Termín: 2. 9. 2020

Místo: Orlická galerie

Přednášející: Vlastislav Tokoš

Život na hradě Potštejn

Termín: 9. 9. 2020

Místo: Solnice

Přednášející: Bohumír Dragoun

Život na hradě Potštejn

Termín: 16. 9. 2020

Místo: Městské muzeum Dobruška

Přednášející: Bohumír Dragoun

Exkurze Po stopách osidlování Orlických hor a Podorlicka

Termín: 19. 9. 2020

Místo: Litice, Letohrad, Orlice

Přednášející: Bohumír Dragoun

Botanická vycházka do zámeckého parku v Častolovicích

Termín: 22. 9. 2020

Místo: Častolovice

Přednášející: Jan Doležal

Námořní pěchota USA

Termín: 24. 9. 2020

Místo: Sýpka - MOH

Přednášející: Adam Zimmer, Patrik Vencel

Podzimní botanická vycházka v Týništi nad Orlicí

Termín: 25. 9. 2020

Místo: Týniště nad Orlicí

Přednášející: Jan Doležal

Ostatní kulturní a vzdělávací akce

K činnosti muzea patří i pořádání nej-různějších popularizačních a kulturních akcí jako jsou například tvořivé dílny, přehlídky či koncerty. V roce 2020 byly v této kategorii uspořádány tyto akce:

Odpoledne se Slezským norikem - Jak koně uzdravují krajinu

Termín: 15. 2. 2020

Místo: Sýpka - MOH

Popis: Komponovaný pořad v jehož rámci se návštěvníci mohli seznámit s chovem chladnokrevných koní se kterým je seznámila předsedkyně Centra slezského norika Jindřiška Svobodová z Pěčina. Návštěvníci shlédli několik tematických krátkých filmů doplněných výkladem paní Svobodové a následovala živá diskuze. Zejména dětské návštěvníky pak potěšil živý minukůň Andělka, který se celého programu také účastnil.

Turistický odznáček

Termín: 13. 6. 2020

Místo: Hlavní výstavní prostory MGOH

Popis: Doprovodný program k hlavní muzejní výstavě sezóny 2020. Návštěvníci si v rámci této tvořivé dílny vlastnoručně vyráběli turistické odznáčky.

Dny otevřených ateliérů

Termín: 13. 6. - 14. 6. 2020

Místo: Orlická galerie, Muzeum krajky Vamberk, Sýpka - Muzeum Orlických hor

Popis: Dny otevřených ateliérů jsou již tradičně pořádány královéhradeckým Centrem uměleckých aktivit IMPULS. Každoročně se do nich zapojují i expozice MGOH, které v tyto dny umožňují návštěvníkům vstup zdarma a připravují pro ně speciální program. V roce 2020 to byly například živé ukázky paličkování v Muzeu krajky Vamberk či tvořivá dílna v Orlické galerii.

Prázdninové výtvarné dílny v Orlické galerii - první cyklus

Termín: 8. 7. - 11. 7. 2020

Místo: Orlická galerie

Popis: Čtyřdenní prázdninový výtvarný cyklus v rámci kterého si návštěvníci mohli vyzkoušet nejrůznější výtvarné techniky jako je lino-ryt, suchá jehla či camera obscura.

Vernisáž letních výstav

Termín: 24. 7. 2020

Místo: Orlická galerie a Hlavní výstavní prostory

Popis: Tradiční zahájení letní výstavní sezóny. Vzhledem k platným protiepidemickým opatřením se v roce 2020 tato vernisáž konala pod širým nebem v prostoru sala terreny Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou. Pro návštěvníky byl připraven hudební kulturní program spojený s představením výstav letního cyklu Orlické galerie.

Obrázek 26 Vernisáž letních výstav

Adoptuj panenku a zachrániš dítě

Termín: 15. 8. 2020

Místo: Projekt Adoptuj panenku a zachrániš dítě je již několik let každoročně organizován charitativní organizací Unicef. MGOH v jeho rámci již tradičně připravuje tvořivou dílnu, během které návštěvníci šijí a zdobí hadrové panenky. Jejich výrobky jsou pak prodávány v prodejně MARTina, přičemž celý výtěžek jde na konto Unicef, které za něj nakupuje dětské očkovací látky. Cena jedné panenky odpovídá ceně očkovacích látek proti šesti hlavním dětským nemocem pro jedno dítě.

Den židovských památek

Termín: 18. 8. 2020

Místo: Den židovských památek je každoročně vyhlašován Židovskou náboženskou obcí

ČR a v jeho rámci jsou návštěvníkům zpřístupňovány židovské památky jako jsou Synagogy, hřbitovy či mikve. Do této akce se již tradičně zapojuje také Synagoga v Rychnově nad Kněžnou.

Prázdninové výtvarné dílny v Orlické galerii - druhý cyklus

Termín: 19. 8. - 22. 8. 2020

Místo: Orlická galerie

Popis: Čtyřdenní prázdninový výtvarný cyklus v rámci kterého si návštěvníci mohli vyzkoušet nejružnější výtvarné techniky jako je lino-ryt, suchá jehla či camera obscura.

Recitál pro hospic Setkání

Termín: 4. 9. 2020

Místo: Zahrada Muzea krajky Vamberk

Popis: Autorský koncert Jindřicha Černohorského a básnická exhibice Hany Tylšové. Během této benefiční akce bylo vybíráno dobrovolné vstupné na podporu nákupu kyslíkového koncentrátoru pro pacienty domácího hospice Setkání v Rychnově nad Kněžnou. Díky těmto hojně využívaným oxygenátorům nemusí být pacienti s dýchacími potížemi v nemocnici, ale mohou strávit i poslední úsek svého života doma se svými blízkými.

Vernisáž podzimních výstav

Termín: 18. 9. 2020

Místo: Orlická galerie

Popis: Tradiční zahájení podzimní výstavní sezóny. Výstavy byly vzhledem k platným pro-

tiepidemickým nařízením zahájeny formou francouzské vernisáže bez proslovů aby nedocházelo k nežádoucí kumulaci osob.

Vyrob si svého draka!

Termín: 26. 9. 2020

Místo: Sýpka - MOH

Popis: Pouštění draků je tradiční podzimní zábavou, jejíž kořeny lze vystopovat ve staré Číně již před třemi tisíci lety. V Evropě se s nimi poprvé setkáváme počátkem sedmnáctého století v Anglii, Itálii a Nizozemí. Od osmnáctého století jsou tyto jednoduché létající stroje využívány zejména jako pomůcky při studiu atmosférických jevů (známé jsou např. pokusy s blesky Benjamína Franklina). Pouštění draků postupně zlidovělo a stalo se oblíbeným podzimním rozptýlením napříč generacemi.

Sýpka na tuto prastarou kratochvíli navázala zorganizováním tvořivé dílny, jejímž účelem bylo nejen pobavit návštěvníky, ale především pomoci udržet povědomí o této staré tradici. Návštěvníci měli za pomoci pracovníků Sýpky možnost vyrobit si z připraveného materiálu funkčního papírového draka.

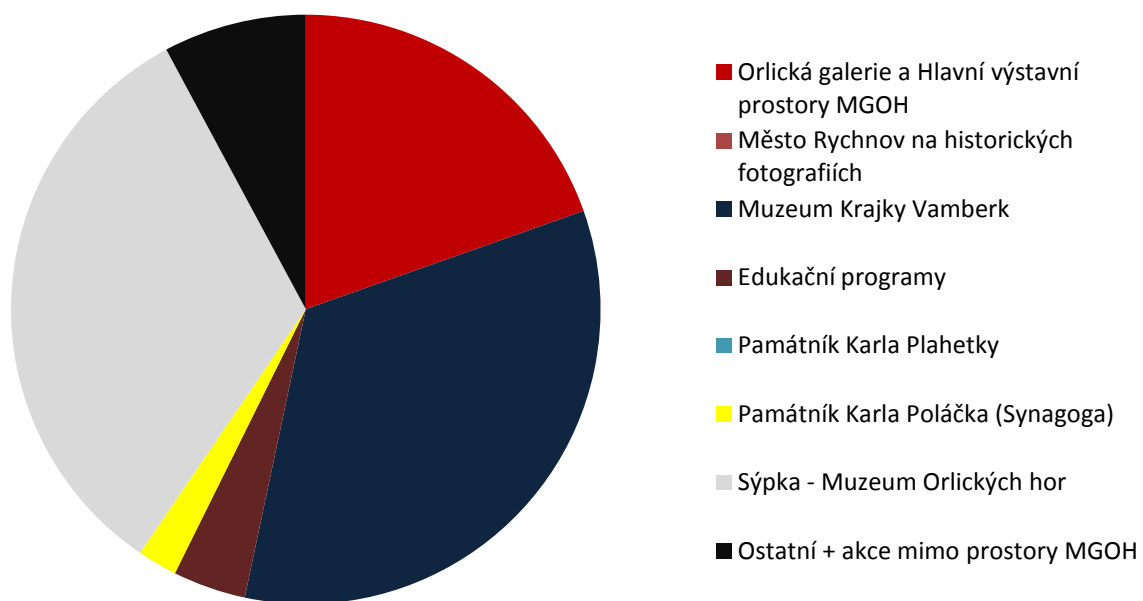
Návštěvnost

Rok 2020 byl z hlediska návštěvnosti bezprecedentní. První dva měsíce roku předznamenávaly slibný vývoj a byly návštěvnický nadprůměrné. Tento trend byl neočekávaně přerušen propuknutím celosvětové epidemie koronaviru a první celostátní uzávěrou. Ke znovuootevření expozice MGOH došlo 12. 5. 2020, přičemž návštěvníci se zprvu vraceli pouze velmi váhavě. Následovala letní sezóna která byla i přes platná zvýšená hygienická opatření lehce nadprůměrná. S nástupem podzimu došlo opět k celostátnímu zhoršení epidemické situace, které znamenalo od 12. 10. opětovné uzavření všech expozic. Tato uzávěra trvala s výjimkou epizodního prosincového rozvolnění až do konce roku 2020, což se samozřejmě spolu s jarní uzávěrou negativně promítlo do celkové návštěvnosti mu-

zea. Krom samotných uzávěr expozic návštěvnost velmi výrazně negativně ovlivnil především zákaz hromadných akcí pro veřejnost, které tvoří její významnou část. Kulturní programy a akce mohly probíhat pouze první dva měsíce roku a přes léto pak v omezeném rozsahu a za dodržování zvláštních podmínek. Posledním faktorem, který nepříznivě ovlivnil návštěvnost byl výpadek školní docházky, kvůli kterému z návštěvnosti prakticky vypadly návštěvy školních skupin, které představovaly významnou část dětské návštěvnosti. V celkovém shrnutí lze pouze konstatovat, že problémy způsobené epidemií Covid-19 znamenaly pro MGOH v roce 2020 zhruba padesátiprocentní snížení návštěvnosti oproti předchozím letům.

Pracoviště	Otevřeno	Děti	Dospělí	Akce bez rozlišení	Celkem
Hlavní výstavní prostory a Orlická galerie	květen - říjen	236	639	1537	2412
Město Rychnov na historických fotografiích	leden - prosinec (mimo víkendy)	Neevidováno	Neevidováno	Neevidováno	Neevidováno
Muzeum krajky Vamberk	leden - prosinec	1198	1435	1521	4154
Památník Karla Plachetky	leden - prosinec (mimo víkendy)	Neevidováno	Neevidováno	Neevidováno	Neevidováno
Památník Karla Poláčka (Synagoga)	květen - říjen	42	186	42	270
Sýpka - Muzeum Orlických hor	leden - prosinec	1505	2513	0	4018
Ostatní + akce mimo prostory MGOH		159	0	807	966
Celkem		3522	4883	3907	12312

Návštěvnost MGOH 2020

Propagace

Propagaci své činnosti zajišťuje MGOH hlavně cestou bezplatných inzercí na nejrůznějších internetových portálech. Z všeobecně známých zmiňme například turistický portál "Kudyznudy.cz", "Kamdnesvyrazime.cz" či "Orlicky.net". K základní propagaci a komunikaci s veřejností jsou využívány i dnes již samozřejmé prostředky jako vlastní webové stránky.

Jako velmi progresivní se jeví prezentace muzea na sociálních sítích. V roce 2020 pokračovala systematická kampaň na facebooku. Její náplní byly především krátké zprávy o historii regionu ale i aktuality z dění v muzeu. Novinkou, která se těšila velké pozornosti veřejnosti se staly on-line soutěže na historická a regionální témata o drobné ceny v podobě propagačních materiálů MGOH či vstupenky do muzea. V současnosti má MGOH na této sociální síti již více než 3800 fanoušků.

V roce 2020 pokračovala spolupráce s médii, která začala být intenzivně budována v roce 2017. V rámci této činnosti bylo vydáno několik tiskových zpráv a natočeno několik rozhlasových a televizních reportáží.

Po delších přípravných pracích byl pro veřejnost spuštěn nový webový fotoarchiv

jehož cílem bylo především zpřístupnit sbírku fotografií ale také zviditelnit a propagovat činnost muzea. Bezprostředně po spuštění tohoto portálu následovala velká vlna zájmu, kdy pracovníci muzea registrovali několik zpráv denně vztahujících se k této stránce. Zvýšený zájem byl zaznamenán i ze strany médií.

Po úspěchu tištěného programu z roku 2018 a 2019 byl i pro rok 2020 vydán celoroční tištěný program. Vzhledem k turbulentnímu vývoji roku však byla použitelnost této tiskoviny omezená a v průběhu roku musel být program několikrát redigován a opraven.

Součástí komunikace s návštěvníky je od roku 2019 také nově zavedené pracovní oblečení s prvky jednotné vizuální identity. MGOH tak pro potřeby svých zaměstnanců koncem roku 2020 pořídila pracovní mikiny, které jsou označeny logem organizace. Zaměstnanci jsou tak např. na akcích pro veřejnost okamžitě snadno identifikovatelní a návštěvníci díky tomu vědí, že se na ně mohou obracet se svými dotazy atp., zároveň dochází k budování "firemní kultury". Stejně tak byl prvek jednotné vizuální identity označen nově pořízený služební automobil.

Ostatní

Muzeum v době pandemie

V roce 2020 bylo muzeum tak jako celý svět výrazně ovlivněno zejména pandemií koronaviru SARS COV-2. Jejím nejviditelnějším důsledkem bylo zejména uzavření muzea pro veřejnost. Oproti běžným letům, kdy bývá muzeum veřejnosti otevřeno více než 300 dní v roce, klesl tento počet o třetinu, přičemž i zbylé otevírací dny byly (s výjimkou prvních dvou měsíců) omezovány platnými protivirovými opatřeními. Návštěvnost muzea se tak propadla na polovinu, příjmy ze vstupného klesly zhruba o třetinu. Chod muzea byl ovlivněn i celkovou náladou a strachem ve společnosti. Ke komplikacím docházelo zejména při přípravě výstav, neboť někteří půjčitelé kvůli obavě z nákazy pozastavili své výpůjčky. Pracovníci muzea tak museli na tyto komplikace pružně reagovat a měnit plánované termíny výstav. Obecně lze konstatovat, že tato doba kladla zvýšené nároky na přizpůsobivost všech pracovníků muzea. Z hlediska

administrativy to bylo především kvůli nutnosti reagovat na mnohdy velmi dynamické změny na úrovni vládních nařízení. Ostatní pracovníci pak museli měnit strukturu své práce, u jiných bylo nutné zcela změnit pracovní náplň. Většina pracovníků začala prakticky ze dne na den pracovat převážně v režimu práce z domova, u části docházelo k významným výpadkům pracovní docházky v důsledku karantén a nutnosti péče o děti při uzavěře škol a školek (OČR). Část aktivit byla nově přene-

sena do virtuálního prostředí. Formou on-line konferencí tak byly pořádány nejrůznější porady, jednání semináře či školení. Pro návštěvníky, kteří nemohli fyzicky navštěvovat expozice MGOH byly vydávány různé elektronické dokumenty jako byly pracovní listy či další edukační materiály. V rámci této činnosti byla pracovníky MGOH také natočena jedna videoprohlídka nově připravované výstavy. Epidemie však přinesla také mnohé pozitivní

aspekty. Zejména během jarní vlny epidemie se ukázala veliká chuť pomáhat a zapojit se do řešení situace. Část zaměstnanců muzea se tak prakticky přes noc naučila šít roušky, které byly následně prostřednictvím odboru kultury a památkové péče Královéhradeckého kraje distribuovány domovům seniorů a dalším potřebným zařízením. Z iniciativy pracovníků se MGOH také zapojilo do akce srdíčka pro zdravotníky. V jejím rámci byly paličkovány krajkové srdce, které byly následně předávány zdravotnickému personálu nemocnic v Rychno-

vě nad Kněžnou a Hradci Králové jako poděkování a vyjádření podpory jejich práce. V oblasti plnění pracovních úkolů se některým zaměstnancům "uvolnily ruce" pro řešení dlouhodobějších úkolů, kterým v minulých letech z důvodu jiných činností nemohlo být věnováno dostatek pozornosti. Díky tomu se například podařilo zdigitalizovat výrazně větší množství papírových inventárních karet.

Obrázek 27 Plakát vyzývající návštěvníky k nošení roušek vytvořený v duchu jednotné vizuální koncepce muzea

Zároveň také bylo využito původní vzdělání jedné z průvodkyň (švadlena), která v době uzávěry expozic šila ochranné vaky k uložení textilních sbírek.

Prosím naskenujte tento QR kód pro zobrazení záznamu komentované prohlídky výstavy Jiřího Samka

Web fotoarchiv

V roce 2020 byl veřejnosti nově představen webový fotoarchiv v jehož rámci je volně přístupná digitalizovaná sbírka fotografií. Tato stránka byla vytvořena zejména s cílem usnadnit badatelům využití této sbírky, ale také potěšit obyvatele Rychnovska, u kterých se historické fotografie tradičně těší velké oblibě. V rámci přípravy bylo nutné vyřešit několik klíčových problémů, zejména ve vztahu k bezpečnosti sbírky a právní ochraně muzea. Veškeré publikované fotografie jsou ošetřeny automaticky vkládaným vodotiskem, aby nemohly být využity k publikačním a podobným účelům bez vědomí muzea. Zároveň bylo nutné vyřešit otázku autorských a osobnostních práv, neboť mnohé snímky se do muzea dostaly bez jakékoli průvodní dokumentace (zejména fotografie z 80.

a 90. let minulého století). Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto, že se na webu budou zobrazovat pouze fotografie starší sedmdesáti let. Fotoarchiv byl veřejností přijat velmi kladně a přinesl výraznou zpětnou vazbu.

Personální změny

V personální oblasti došlo v roce 2020 k přeobsazení jedné pracovní pozice archeologa. K této změně došlo v jarních měsících, kdy byla ukončena spolupráce s jedním z archeologů muzea. Tuto pracovní pozici se však podařilo prakticky okamžitě obsadit novým pracovníkem, díky čemuž nedošlo k výraznějším komplikacím v chodu pracoviště.

Mlýnské kameny na zahradě Muzea krajky Vamberk

Mimo rámec běžných aktivit lze zahrnout také transport dvou mlýnských kamenů, které se podařilo získat do sbírky muzea v rámci výzkumu a dokumentace pozůstatků jejich výroby na Vamberecku. Vzhledem k tomu, že se jedná o mnohasetkilogramové exponáty, bylo poměrně náročné zajistit jejich transport na zahradu Muzea krajky Vamberk, kde budou trvale vystaveny. Původní záměr realizovat transport za pomoci běžné stěhovací firmy se realizovat nepodařilo. Kameny se nakonec podařilo přestěhovat díky pomoci Města Vamberk a především jeho technických služeb.

Hospodaření v roce 2020

Mzdová a personální oblast

Přehled o pracovnících a platech za rok 2020

Ukazatel	Rok 2020	Rok 2019
Přepočtený počet pracovníků / plán	23,00	23,00
Průměrný přepočtený počet pracovníků / skutečnost	20,25	20,44
Průměrný fyzický počet pracovníků /skutečnost	24,26	24,60
Finanční prostředky na platy v Kč	7 687 494,00	7 131 990,00
Ostatní osobní náklady (dohody) v Kč	119 460,00	136 220,00
Průměrný měsíční plat v Kč	29 258,00	26 622,00
Průměrná platová třída	8,91	9,04

Personální obsazení v roce 2020:

Ředitel, vedoucí Muzea krajky ve Vamberku, vedoucí Orlické galerie, archeolog (3), dokumentátor (1), botanik (1), správce sbírek (1), muzejní pedagog (1), historik (2), etnolog (2), knihovník (1), průvodce (7), konzervátor (1), uklízeč (2) a ekonom (1).

Zařazení v platových třídách, stav k 12/2020: do 12 třídy byli zařazeni 3 pracovníci, v 11 platové třídě bylo zařazeno 11 pracovníků, v 10 a 9 platové třídě byli zařazeni 2 pracovníci, v 6 platové třídě byl zařazen 1 pracovník, v 5 platové třídě bylo zařazeno 5 pracovníků, v 2 platové třídě byli zařazeni 2 pracovníci. Průměrná platová třída za rok 2020 je 8,91.

V roce 2020 došlo k následujícím změnám v personálním obsazení: Ukončení pracovního poměru dohodou či výpovědí ze strany zaměstnance - 1x archeolog. Odchod na mateřskou dovolenou - žádný. Nové nástupy: 1x archeolog. Návrat z rodičovské dovolené: žádný.

Ke konci sledovaného období pracovalo v muzeu a galerii 21 odborných pracovníků, jedna ekonomka a dvě uklízečky. Na výstavní sezonu byly do expozic přijaty průběžně 2 průvodkyně.

Pracovníci na dohody o provedení práce jsou využíváni zejména na pomocné práce

technického rázu (úklid, stěhování, údržba, montáž, topení, archeologické výzkumy a digitalizace dat). Celkem se v roce 2020 jednalo o 7 zaměstnanců, z toho dva pracovníci na dohodu o provedení práce systematicky zpracovávají a digitalizují fotoarchiv.

Povinné školení zaměstnanců (školení BOZP a PO, zdravotěda, školení řidičů, atd.) probíhá v pravidelných intervalech dle platné legislativy. Všichni zaměstnanci jsou vysíláni na externí školení a on-line semináře za účelem zvýšení jejich odborné kvalifikace pořádané odbornými institucemi (např. Nakladatelství FORUM s.r.o., - legislativní kroky u zaměstnanců, textilní semináře, trendy v muzejní prezentaci a edukaci, VRAK - archeologický seminář atd.) Také dochází ke školením při změnách v legislativě v oblasti ekonomické, mzdové, personální a daňové vč. používání příslušných programů. Dále se Muzeum podílí na spolupřátání seminářů, pokud to pandemická situace umožňuje (např. Mezinárodní setkání Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů - Deštné v OH., Setkání regionálních historiků, Olympiáda regionálních dovedností - Sdružení SPLAV, z.s., atd.).

Za zaměstnanecký benefit je považováno čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb,

zejména na stravenky, poukazy a dary k významnému výročí, tak jak stanovuje legislativa a směrnice odměňování zaměstnanců. Zaměstnavatel může také zaměstnanci

poskytnout odměnu z mzdových prostředků za úspěšné splnění pracovního úkolu, při dovršení 50 let věku a při nabytí nároku na starobní důchod.

Rozvaha

Účet	Název účtu	Počáteční stav	Konečný stav	Účet	Název účtu	Počáteční stav	Konečný stav
013	Software	3 291 089,99	3 291 089,99	341	Daň z příjmů	-115 314,00	0,00
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	362 065,20	362 065,20	342	Ostatní daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění	-112 585,00	-100 679,00
021	Stavby	21 239 526,28	21 239 526,28	343	Daň z přidané hodnoty	-38 146,00	29 326,00
022	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmot. MV	12 789 603,26	14 164 629,26	348	Pohledávky za vybranými místními vládními institucemi	300 000,00	0,00
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	6 036 290,63	6 835 564,35	349	Závazky k vybraným místním vládním institucím	0,00	0,00
032	Kulturní předměty	341 202,00	656 952,00	377	Ostatní krátkodobé pohledávky	0,00	0,00
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0,00	0,00	378	Ostatní krátkodobé závazky	0,00	0,00
073	Oprávky k software	-3 176 115,99	-3 216 699,99	381	Náklady příštích období	79 989,62	52 415,13
078	Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	-362 065,20	-362 065,20	383	Výdaje příštích období	-10 382,00	-10 672,00
081	Oprávky ke stavbám	-1 877 400,00	-2 144 904,00	384	Výnosy příštích období	0,00	0,00
082	Oprávky k samost. HM věcem a souborům HM věcí	-6 103 123,85	-6 977 950,85	388	Dohadné účty aktivní	380,36	10 112,96
088	Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-6 036 290,63	-6 835 564,35	389	Dohadné účty pasivní	-106 008,00	-299 438,00
121	Nedokončená výroba	0,00	92 000,00	395	Vnitřní zúčtování	0,00	0,00
123	Výrobky	856 814,48	681 675,75	401	Jmění účetní jednotky	-6 813 324,27	-8 046 879,39
241	Běžný účet	4 204 745,76	3 260 127,76	403	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	-20 138 692,46	-19 412 998,34
243	Běžný účet FKSP	139 056,30	134 370,26	411	Fond odměn	-120 000,00	-120 000,00
261	Pokladna	19 919,00	15 925,00	412	Fond kulturních a sociálních potřeb	-144 558,44	-136 055,32
262	Peníze na cestě	0,00	0,00	413	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	-975 062,35	-425 816,88
263	Ceniny	47 350,00	13 520,00	416	Fond reprodukce majetku, fond investic	-616 782,99	-1 237 627,87
311	Odběratelé	230 299,25	70 400,22	431	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	-950 754,53	0,00
314	Krátkodobé poskytnuté zálohy	106 408,00	164 483,00	491	Počáteční účet rozvažný	0,00	0,00
315	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	0,00	0,00	734	Pomocný SU pro vypočítání daňového přiznání DPH	0,00	0,00
321	Dodavatelé	-1 376 723,42	-555 401,18	901	Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek	8 659,00	8 659,00
331	Zaměstnanci	-615 436,00	-549 853,00	902	Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	643 068,51	893 918,00
335	Pohledávky za zaměstnanci	8 200,00	17 520,00	999	Vyrovňovací účet k podrozvahovým účtům	-651 727,51	-902 577,00
336	Sociální zabezpečení	-254 430,00	-229 919,00				
337	Zdravotní pojištění	-109 745,00	-99 173,00				
Celkový součet						0,00	330 005,79

Výnosy a náklady

Výnosy

Účet	Název výnosového účtu	Název výnosového účtu - detail	Skutečnost 2020 v CZK	Skutečnost
601	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	Prodej publikací	24 394,00	
602	Výnosy z prodeje služeb	Archeologie	4 449 317,00	1 763 400,00
		Ostatní výnosy HLČ	0,00	0,00
		Přednášky	0,00	0,00
		Příjmy z reklam	15 000,00	0,00
		Přefakturace	0,00	14 670,00
		Výnosy ze vstupného	396 660,00	539 400,00
603	Výnosy z pronájmu	Nemovitosti - nebytové HLČ	22 245,00	28 830,00
648	Čerpání fondů	Zúčtování fondu odměn HLČ	0,00	0,00
		Zúčtování investičního fondu	0,00	0,00
		Zúčtování rezervního fondu / Další rozvoj činnosti	0,00	48 000,00
649	Ostatní výnosy z činnosti	Haléřové vyrovnání	0,00	0,00
		Přijaté náhrady - pojišťovny (pojistná plnění) HLČ	5 815,00	0,00
		Nárok na úhradu manka a škody zaměstnanci HLČ	5 000,00	0,00
		Ostatní výnosy z činnosti HLČ	0,00	195 000,00
672	Výnosy vybran.místních vládních institucí	Příspěvek na provoz	15 353 800,00	
		Výnosy územních rozpočtů z transferů - zřizovatel	725 694,12	
		Transfery z ostatní ÚSC (město, obec) HLČ	54 000,00	
		v tom:		
		Město Rychnov nad Kněžnou	35 000,00	
		Město Rokytnice v Orlických horách	19 000,00	

Náklady

Účet	Název nákladového účtu	Název nákladového účtu - detail	Skutečnost 2020 v CZK	S
501	Spotřeba materiálu	Spotřeba materiálu	1 046 988,22	
		v tom:		
		Čistící prostředky HLČ	34 643,65	
		JDDHM podrozvahová evidence (majetek v operativní evidenci)	250 849,49	
		Kancelářský materiál - kancelářské prostředky HLČ	26 649,75	
		Kancelářský materiál - kancelářský papír HLČ	10 089,62	
		knihy na prodej	19 250,00	
		Knihy, tisk, předplatné HLČ	3 058,00	
		Knihy, tisk, předplatné/Knihovna HLČ	28 512,33	
		Materiál na edukační program	27 570,84	
		Materiál na výstavy	146 925,83	
		Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly - Ostat	0,00	
		Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly HLČ	597,00	
		Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly - ICT	0,00	
		Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly/ Movitý	0,00	
		Materiál pro propagaci HLČ	103 618,30	
		Ostatní pevná paliva (koks, LTO, dřevo, ...) HLČ	110 400,00	
		Pohonné hmoty - Benzín HLČ	35 778,58	
		Pohonné hmoty - Nafta HLČ	3 869,00	
		Spotřeba materiálu HLČ	245 175,83	
502	Spotřeba energie	Spotřeba energie	1 012 529,61	
		v tom:		
		Elektrická energie HLČ	920 251,93	
		Srážková voda HLČ	61 217,87	
		Voda a stočné HLČ	31 059,81	
508	Změna stavu zásob vlastní výroby	Změna stavu zásob vlastní výroby	83 138,73	
		v tom:		
		Změna stavu zásob vlastní výroby HLČ	175 138,73	
		Nedokončená výroba HLČ	-92 000,00	
511	Opravy a udržování	Opravy a udržování	437 443,58	
		v tom:		
		Motorová vozidla (SPZ) HLČ	60 745,02	
		Nemovitosti / Mimořádné opravy HLČ	4 649,40	
		Nemovitosti / Opravy a údržba spojená s běžným uží	289 951,16	

Účet	Název nákladového účtu	Název nákladového účtu - detail	Skutečnost 2020 v CZK	S
518	Ostatní služby	Ostatní služby	5 562 159,31	
		v tom:		
		DDNM - podrozvahová evidence HLČ	0,00	
		Doprava a přepravné - ostatní HLČ	105 403,41	
		Geodetické práce	279 690,00	
		Internet a datové spoje HLČ	41 509,50	
		Nájemné / Nemovitosti HLČ	1 026 124,40	
		Nájemné / HW, kopírky, tiskárny HLČ	24 915,60	
		Náklady na služby spojené s propagací HLČ	23 696,95	
		Ostatní služby HLČ	773 875,14	
		Ostatní služby - sborník	3 800,00	
		Ostraha, vrátnice, bezpečnostní služba HLČ	122 621,00	
		Parkovné HLČ	0,00	
		Poplatky bance - karty	1 251,11	
		Poplatky bance HLČ	7 172,00	
		Poplatky za rozhlas a TV HLČ	4 320,00	
		Poštovné, doručovatelské služby HLČ	12 783,60	
		Právní služby HLČ	30 976,00	
		Restaurování, konzervace a preparování	384 000,00	
		Revize, odborné prohlídky / EPS, EZS, CCTV HLČ	35 005,30	
		Revize, odborné prohlídky / Hasící přístroje, hydr	10 543,00	
		Revize, odborné prohlídky / Ostatní (např. sportov	21 901,00	
		Ostatní služby	0,00	
		Revize, odborné prohlídky / Výtahy HLČ	15 474,20	
		Revize, odborné prohlídky / Tlakové nádoby, kotle	1 470,00	
		Software - údržba, podpora HLČ	158 799,85	
		Svoz a likvidace odpadu - komunální odpad HLČ	16 500,36	
		Telefonní poplatky - mobilní síť HLČ	15 878,84	
		Telefonní poplatky - pevná síť HLČ	26 247,93	
		Úklid HLČ	58 999,92	
		Vedení účetnictví HLČ	138 736,00	
		Výkopové práce	2 220 464,20	
521	Mzdové náklady	Mzdové náklady	7 806 954,00	
		v tom:		
		Mzdová náklady (vyjma OON) HLČ	7 669 709,00	
		Náhrada mezd za DPN - zaměstnanci HLČ	17 785,00	

Účet	Název nákladového účtu	Název nákladového účtu - detail	Skutečnost 2020 v CZK	S
524	Zákonné sociální pojištění	Zákonné sociální pojištění	2 592 360,00	
		v tom:		
		Pojistné na sociální pojištění HLČ	1 902 093,00	
		Pojistné na veřejné zdravotní pojištění HLČ	690 267,00	
525	Jiné sociální pojištění	povinné úrazové pojištění zaměstnanců (zákon č. 26	21 511,00	
527	Zákonné sociální náklady	Zákonné sociální náklady	299 391,46	
		v tom:		
		Náklady na OOPP HLČ	35 104,68	
		Povinný, základní příděl do FKSP HLČ	153 749,88	
		Stravenky, náklady na stravování zaměstnanců HLČ	83 078,00	
		Vzdělávání, školení, konference HLČ	23 908,90	
		Zdravotní prohlídky, prevence HLČ	3 550,00	
528	Jiné sociální náklady	Provize ze stravenek	1 936,00	
531	Daň silniční	Daň silniční HLČ	3 600,00	
532	Daň z nemovitostí	Daň z nemovitostí	351,00	
		v tom:		
		Daň z nemovitostí - neuznatelná	234,00	
		Daň z nemovitostí HLČ	117,00	
538	Jiné daně a poplatky	Jiné daně a poplatky	1 950,00	
		v tom:		
		Jiné daně a nedoplatky HLČ	0,00	
		Poplatky za využívání dálnic a vysokorychlostních	1 500,00	
		Správní poplatky HLČ	450,00	
542	Jiné pokuty a penále HLČ	Jiné pokuty a penále HLČ	0,00	
549	Ostatní náklady z činnosti	Ostatní náklady z činnosti	8 126,70	
		v tom:		
		Neuplatněný odpočet DPH - krácení	658,70	
		Ostatní náklady - daň. neuznatelné	7 000,00	
		Pojištění - ostatní (cestovní poj., odpovědnost, a	468,00	
551	Odpisy dlouhodobého majetku	Odpisy dlouhodobého majetku	1 182 915,00	
		v tom:		
		Odpisy dlouhodobého majetku - movitý HLČ	874 827,00	
		Odpisy dlouhodobého majetku - nemovitý HLČ	267 504,00	
		Odpisy dlouhodobého nehmotného majetku HLČ	40 584,00	
558	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	799 273,72	
		v tom:		

Celkový přehled

Celkový přehled	Skutečnost 2020 v CZK	Skutečnost 2019 v CZK	Rozpočet 2020 (v tis.CZK)
Odvod do rozpočtu zřizovatele - odpisy	295 600,00	344 200,00	376,00
Celkové náklady	20 863 629,33	16 680 431,59	17 942,00
Celkové výnosy	21 193 635,12	17 631 186,12	17 942,00
Hospodářský výsledek	330 005,79	950 754,53	0,00

Všeobecný komentář

Hospodaření Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou (MGOH) skončilo v roce 2020 kladným hospodářským výsledkem ve výši 330 005,79 Kč. Byly dodrženy závazné a specifické ukazatele rozpočtu dle usnesení Rady Královéhradeckého kraje, při dodržení zásad efektivnosti a účelnosti během vynakládání prostředků na provoz organizace. Kladného hospodářského výsledku bylo dosaženo zejména vlivem příjmů z archeologie, analýzou nákladů v předchozích letech, efektivní úpravě stávajících smluv a optimalizací výdajů vznikajících v průběhu roku.

Dosahování zlepšeného hospodářského výsledku je dlouhodobým záměrem MGOH. Důvodem je jednak snaha o efektivní hospodaření s veřejnými prostředky ale také zároveň potřeba investovat do obnovy a modernizace vybavení muzea, na které se v minulých desetiletích nedostávalo prostředků. Vyšší hospodářský výsledek je pak pro organizaci (prostřednictvím převodu z rezervního do investičního fondu) zásadním zdrojem financí pro nákup dlouhodobého hmotného majetku a plnění dlouhodobých cílů organizace. Se zlepšeným hospodářským výsledkem bylo počítáno, což se projevuje v plánu investic na rok 2021.

Výnosy roku 2020

Celkové výnosy za činnost muzea byly za rok 2020 ve výši 21 193 635,12 Kč. Muzeum hospodařilo s příspěvkem od zřizovatele ve výši 15 353 800,00 Kč. V příspěvku na provoz od zřizovatele je zahrnuta hodnota určená na odvod do investičního fondu Krajského úřadu plynoucí z provozu přidělené expozice Sýpka a z provozu muzea krajky po jeho rekonstrukci. Příspěvky z dotací a grantů Měst a Ministerstva kultury dosáhly částky

195 710,00 Kč (Město Rychnov n/KN 35 000,00 Kč, Město Vamberk 0,00, Město Rokytnice v OH 19 000,00 Kč, Ministerstvo kultury - neinvestiční dotace určená na restaurování podmaleb a obrazů 110 000,00 Kč, Ministerstvo kultury - neinvestiční dotace určená na edukační program 31 710,00 Kč.).

Finanční podpora firem dosáhla částky 15 000,00 Kč. Od společnosti EKOSPOL s.r.o. Meziměstí obdrželo MGOH finanční podporu ve výši 15 000,00, podpora byla určena na pořádání výstav v Orlické galerii ve II. patře Kolowratského zámku. Na Grant od společnosti Škoda auto, a.s. z programu společnosti Škoda dětem 2020, letos MGOH nedosáhlo.

Byly prováděny drobné archeologické průzkumy a několik obsáhlejších např. obchvat obce Domašín, splašková kanalizace v několika obcích v regionu, skrývka Cihelna Kostelec nad Orlicí, Bus zastávka v Rybné, přístavba výtahu v Dobrušce, zpevněná plocha Třebešov, bytový dům v Týništi nad Orlicí atd. Tržby z těchto akcí dosáhly částky 4 449 317,00 Kč, z toho cca 3 035 000,00 tvoří náklady na služby spojené s archeologií, které si MGOH zajišťovalo formou subdodávek.

Významný vliv na výši vstupného v letošním roce mělo povinné uzavření expozic cca na 6 měsíců a omezení návštěvnosti skupin z důvodu pandemie. I přesto nadále přetrvával zájem o expozice Sýpka v Rokytnici v Orlických horách a Muzea krajek ve Vamberku, které byly veřejnosti po rekonstrukci otevřeny v roce 2014. Pozitivní vliv na tržby ze vstupného měla i nadále celková úprava systému vybírání vstupného, která byla v předchozích letech zavedena. Došlo k sjednocení ceníku na jednotlivých pobočkách, zavedení rodinného vstupného, muzejních pasů a permanentek. Vliv na vstupné mělo také zařízení edukačních pro-

gramů k probíhajícím výstavám, které dosáhlo hodnoty 25 380,00 Kč vč. prodeje permanentek pro školní instituce. Celý tento rok již také mohli návštěvníci využívat službu platby vstupného kartou na 2 pobočkách (Sýpka, Muzeum krajky), vstupné zaplacené kartou bylo ve výši 56 220,00 Kč, kdy z toho poplatky bance tvořili náklad ve výši 1 251,11 Kč. Platby vstupného kartou se navýšily, oproti předchozímu roku cca o 48%. Celkové tržby ze vstupného dosáhly částky 396 660,00 Kč, což představuje snížení o 26 % v porovnání s rokem 2019.

Příjem za prodej vlastních publikací dosáhl částky 24 394,00 Kč., jedná se o dodržení ročního plánu, kdy hlavní vliv na prodej mají nově vydávané publikace. I nadále však dochází spíše k poklesu zájmu o starší publikace, které se vzhledem ke svému roku vydání stávají neprodejné. Likvidační komise se

usnesla na rozhodnutí o účelném využití neprodejných publikací a to formou jejich poskytování návštěvníkům jako jedna z podob propagace MGOH a dále o vyřazení neprodejných publikací.

Významnou položku 725 694,12 Kč tvoří výnosy z časového rozpuštění transferů související s opravenou expozicí kraje ve Vamberku. Ve výnosech se též každoročně promítá pronájem prostor v Muzeu Krajky ve Vamberku ve výši 22 245,00 Kč. Ve výnosech se též odrazily poskytnuté náhrady za škody v rámci pojistných událostí a to ve výši 5 815,00 Kč z havarijního pojištění a 5 000,00 Kč náhrada škody od zaměstnance na opravu karosérie a dveří u automobilu Octavia.

Organizace je i nadále plátcem DPH, neboť za rok 2015 přesáhly tržby za archeologickou činnost 1 mil. Kč., tudíž se v roce 2016 stála plátcem DPH.

Výnosy ze vstupného

Pobočka	Skutečnost 2020 v CZK	Skutečnost 2019 v CZK	Rozdíl v CZK (2020-2019)
Muzeum Krajky Vamberk - otevřeno celoročně	186 965,00	243 115,00	-56 150,00
Sýpka Rokytnice v OH - otevřeno celoročně	139 250,00	199 914,00	-60 664,00
Muzeum a Orlická galerie v Kolowratském zámku - otevřeno půlročně	39 515,00	51 030,00	-11 515,00
Synagoga - otevřeno půlročně	5 550,00	17 850,00	-12 300,00
Ostatní (permanentky, eduprogramy, dílny, atd.)	25 380,00	27 495,00	-2 115,00
Celkem	396 660,00	539 404,00	-142 744,00

Granty, dotace a dary roku 2020

Granty - účel	Poskytovatel	Žádost	Schválený příspěvek	Povinná spoluúčast MGOH	Celkem výdaje za projekt
ISO/D Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (13452 - Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví). Restaurování 5 ks podmaleb na skle, 4x obraz	Ministerstvo kultury (neinvestiční dotace)	161 500,00	110 000,00	32%	161 945,00
Podpora výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví, tematický okruh 1: Edukační aktivity v rámci muzejních expozic se sbírek evidovaných v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy. Program „Letem ptačím světem na Sýpce“.	Ministerstvo kultury (neinvestiční dotace)	45 300,00	31 710,00	32%	46 394,84
Grantový program společnosti Škoda auto pro rok 2020 - Škoda dětem.	Škoda auto a.s., Závod Kvasiny	80 000,00	0,00	0%	0,00

Dotace - účel	Poskytovatel	Žádost	Schválený příspěvek	Povinná spoluúčast MGOH	Celkem výdaje za projekt
Program na podporu volnočasových aktivit. Zajištění výstavní sezóny. Pořádání výstav a akcí v roce 2020 v II. patře Kolowratského zámku (Hlavní výstavní prostory a Orlická galerie) vč. edukačních aktivit.	Město Rychnov nad Kněžnou	250 000,00	35 000,00	0%	44 867,00
Program na podporu kultury a neziskových aktivit. Rokytnický muzejní rok 2020	Město Rokytnice v Orlických horách	28 500,00	19 000,00	0%	48 867,00
Dotační program "akce a reprezentace" vyhlášený městem Vamberk na rok 2020. Kulturní rok v Muzeu krajky 2020.	Město Vamberk	19 000,00	0,00	0%	0,00

Dary - účel	Poskytovatel	Žádost	Schválený příspěvek	Povinná spoluúčast MGOH
Finanční podpora za propagaci a prezentaci společnosti - Podpora Orlické galerie	EKOSPOL s.r.o.	15 000,00	15 000,00	0%

Formou grantů, dotací a finančních darů obdrželo Muzeum a galerie Orlických hor v roce 2020 celkem 210 710,00 Kč. Veškeré příspěvky byly použity na poskytnutý účel.

Náklady roku 2020

Mzdové náklady vč. odvodů tvoří nejvyšší položku nákladů. Mzdový fond nebyl čerpán v plné výši, neboť ukazatel přepočtený počet zaměstnanců nebyl naplněn. Od 1. 1. 2020 došlo k zákonnému navýšení platových tabulek o 3,5 % a paušálnímu navýšení v každé platové třídě o 1 500,00 Kč, toto navýšení se projevilo na čerpání mzdového fondu v roce 2020. Během roku probíhalo 1 výběrové řízení na nového zaměstnance, které se podařilo úspěšně uzavřít. Nevyčerpaný mzdový fond byl použit na provozní náklady. I nadále dochází k úspoře jednoho platu, uzavřením smlouvy o spolupráci s Městským informačním centrem Rychnov nad Kněžnou o zajištění průvodcovských služeb v Synagoze. Mzdové náklady byly ve výši 7 806 954,00 Kč. Odvody za zaměstnance na sociálním a zdravotním pojištění vč. ostatních zákonných nákladů byly ve výši 2 913 262,46 Kč.

Významnou položkou nákladů jsou nájmy, neboť celá organizace vč. všech expozic sídlí v pronajatých prostorách (kromě Muzea krajky Vamberk). Platby za nájem jsou každoročně valorizovány o inflaci. Výdaje v roce 2020 byly ve výši 1 026 124,40, což představovalo navýšení o 81 tis. Kč ve srovnání s rokem 2019. K navýšení nájmu došlo z důvodu uzavření nové nájemní smlouvy na další prostory v budově kasáren v Rychnově nad Kněžnou v polovině roku 2020. Do nově pronajatých prostor byl přestěhován depoziťář soch, jenž byl původně v prostorách krajské nemocnice v Rychnově n. Kn. a který bylo nutné z důvodu rekonstrukce nemocnice opustit.

Další velkou položkou v rozpočtu MGOH jsou výdaje za energie, u kterých bylo ve srovnání s rokem 2019 zaznamenáno zvýšení výdajů o 205 tisíc Kč., vlivem chladného podzimu a zimy. Náklady na centrální dodávky elektrické energie, které zajistil zřizovatel, jsou na nižší úrovni, než kdyby si je muzeum zajišťovalo samo.

Odvody do fondu FKSP zůstaly na stejné úrovni jako v loňském roce tedy 2 procenta z hrubých mezd, což představovalo částku 153 749,88 Kč.

Na dohody o provedení práce bylo vyplaceno 119 460,00 Kč z plánovaných 200

tis. Kč. Pracovníci na dohody o provedení práce jsou využíváni zejména na pomocné práce technického rázu (úklid, stěhování, údržba, montáž, topení, archeologické výzkumy) a digitalizaci archivu.

Náklady na reprezentaci byly limitovány celkovou částkou 150.000,00 Kč, (rozděleno na 130 tis. Kč mezinárodní spolupráce, 20 tis. Kč na běžné náklady organizace na dary a pohoštění). Tento limit byl dodržen, neboť se čerpalo 9 365,00 Kč na dary a pohoštění MGOH. Náklady na reprezentaci byly využívány převážně na občerstvení při konání vernisáží na všech pobočkách (Sýpka, Muzeum krajky ve Vamberku, Orlická galerie + expozice muzea v Kolowratském zámku), dále na pořádání konferencí, přednášek a muzejních nocí.

K úspoře nákladů za bankovní poplatky dochází při využívání internetového bankovníctví a používáním bankovní karty k výběrům i vkladům.

Na restaurování a konzervování sbírkových předmětů (podmalby, obrazy, archeologické nálezy, textil) byla použita částka 384 00,00 Kč, z toho částku 110 tis. Kč., pokryla dotace z Ministerstva kultury určená na restaurování podmaleb a obrazů. Vlastní konzervátorská dílna spotřebovala materiál v hodnotě cca 20 tis. Kč, zejména na předměty určené na aktuální výstavy, rámy obrazů a archeologické nálezy.

Při tvorbě edukačních programů byly zaznamenány náklady na spotřebu materiálu (zejména výtvarné, kreativní potřeby a náporné prvky) ve výši cca 134 tis. Kč, z toho 31 tis. Kč., pokryla dotace z Ministerstva kultury určená na program.

Významné položky ve spotřebě materiálu a službách představovaly zejména náklady vynaložené při pořádání výstav (instalační materiál všeho druhu, grafický papír, plakáty, výzdoba, atd.), dále materiál určený na běžný provoz MGOH (kancelářské potřeby vč. papírů, čisticí a úklidové prostředky, atd.) a náklady na propagaci Muzea a stěhování či dopravu výstav. Náklady na propagaci dosáhly částky 127 tis. Na digitalizaci původních videozáznamů byla vynaložena částka ve výši 143 tis. Kč, stěhování 105 tis. Kč. Nové pub-

likace do knihovny byly nakoupeny ve výši cca 28 tis. Kč.

Náklady na opravy a udržování byly vynaloženy zejména na odstranění fyzického opotřebení nebo poškození vybavení MGOH. V roce 2020 došlo k opravě původních výstavních panelů, výmalbě prostor pro výstavy a zázemí, nátěrům, drobným stavebním opravám a opravám na vozovém parku, opravě elektroinstalace, podlah. V budově bývalých kasáren (správní budově MGOH) se i nadále dle finančních možností pokračuje ve výměně oken, kdy investorem akce je pronajímatel Město Rychnov nad Kněžnou.

Náklady na služby spojené s archeologií – geodetické zaměření, digitalizace, kopáčské práce, geofyzikální průzkumy, detektorové průzkumy, analýzy, které si

MGOH zajišťovalo formou subdodávek, byly ve výši cca 3.035 tis. Kč.

V roce 2020 byly pro zaměstnance pořízeny nové pracovní oděvy jednotného vzhledu – mikiny v celkové hodnotě cca 27 tis. Kč.

Náklady za ekonomické služby prováděné externí účetní kanceláří byly ve výši 138 tis. Kč. Výdaje za cestovné, vyúčtování služebních cest zaměstnanců dosáhlo částky 6 tis. Kč.

Odpisy 2020

Odpisy jsou tvořeny ze svěřeného i vlastního majetku a jsou v souladu se zákonem a směrnici rady KHK. Odpisy majetku činily 1 182 915, 00 Kč. Odvedená částka z odpisů ze svěřeného majetku na účet Krajského úřadu činila 295 600,00 Kč.

Finanční majetek

Název bankovního účtu	Kód bankovního účtu	Kód banky	Počáteční stav k. 1.1.	Stav ke konci vykazovaného období
Komerční banka RK	1932571	100	4 204 745,76	3 260 127,76
Komerční banka RK-FKSP	1071932571	100	139 056,30	134 370,26
Hlavní pokladna			19 919,00	15 925,00
Ceniny - stravenky			47 350,00	13 520,00
Ceniny - poštovní známky			0,00	0,00

Ceniny

Ke konci vykazovaného období stavy cenin činily:

poštovní známky: 0,00 Kč

stravenky: 13 520,00 Kč (169 kusů x á 80,- Kč)

Peněžní krytí

Zůstatky fondů a hospodářský výsledek organizace jsou kryty peněžními prostředky na účtu.

Pohledávky po splatnosti

K 31.12.2020 bylo evidováno 21 pohledávek z archeologie, z toho 1 po splatnosti, která byla následně zaplacená 24.2.2021.

Dotace ze státního rozpočtu

V roce 2020 obdrželo MGOH ze státního rozpočtu z programu ISO/D Preventivní

ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (13451 - Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví) Ministerstva kultury dotaci ve výši 110 000,00 Kč určenou na restaurování 5 ks podmaleb na skle a 4 obrazy, kdy MGOH mělo, dle podmínek programu 32% spoluúčast tzn.: celkový náklad na restaurování podmaleb a obrazů činil 161 945,00 Kč. Pro restaurátorský záměr byly vybrány podmalby, nejvíce ohrožené, zároveň patřící k nejhodnotnějším dokladům tohoto výjimečného lidového řemesla. Realizační záměru došlo k uchování výjimečné sbírky podmaleb, které budou moci být vystavovány a prezentovány též pro badatelskou činnost.

Dále MGOH obdrželo ze státního rozpočtu z programu Podpora výchovně vzdělá-

vacích aktivit v muzejnictví, tematický okruh 1: Edukační aktivity v rámci muzejních expozic se sbírek evidovaných v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy Ministerstva kultury dotaci ve výši 31 710,00 Kč, určenou na program „Letem ptačím světem na Sýpce“ kdy MGOH mělo, dle podmínek programu 32% spoluúčast tzn.: celkový náklad na program činil 46 394,84 Kč. Program zaznamenal zájem ze strany základních škol i mateřských školek a je natrvalo zařazen do nabídky MGOH pro tyto instituce.

Investice z FRR KHK

Na rok 2020 byla organizací schválena investiční dotace od Královéhradeckého kraje z fondu rozvoje a reprodukce v celkové výši 300 000, 00 Kč určených na akci: Investiční akce „Pořízení služebního vozu“

Na základě schválení dotace došlo k čerpání prostředků na uvedená opatření ve formě pořízení dlouhodobého majetku:

1. Automobil Fiat Talento ve výši 654 805,00 Kč.

Příprava na realizaci akce byla zahájena počátkem srpna průzkumem trhu. Bylo navštíveno několik autosalonů za účelem co nej přesnější definice parametrů vozu pro vypsání výběrového řízení. Dne 7. 9. 2020 bylo v souladu se směrnicí Královéhradeckého kraje č. 3 a obecně platnou legislativou vypsáno výběrové řízení. Vzhledem ke skutečnosti že v rámci výběrového řízení nebyla ve stanoveném termínu podána žádná platná nabídka, bylo toto výběrové řízení dne 16. 9. 2020 zrušeno a 18. 9. 2020 bylo vypsáno výběrové řízení nové. S vítězem tohoto výběrového řízení byla dne 7. 10. 2020 podepsána kupní smlouva, na jejímž základě byl 14. 10. 2020 vůz protokolárně předán. Projekt byl hrazen do výše 300 000 Kč z fondu rozvoje a reprodukce, zbylá část byla hrazena z investičního fondu Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Autoprovoz

Muzeum a galerie Orlických hor vlastní jeden automobil značky ŠKODA OCTAVIA, který byl zakoupen v autobazaru koncem

roku 2010. Tento automobil je převážně používán archeology na archeologické výzkumy.

Druhý automobil ŠKODA ROOMSTER byl zakoupen za investiční dotaci Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v polovině roku 2007. ŠKODA ROOMSTER je využit na stěhování sbírkových předmětů převážených z depozitářů do expozic při instalaci proměnných výstav, na služební cesty z důvodu školení a terénní výzkumy odborných pracovníků.

V roce 2020 byl zakoupen třetí automobil značky FIAT TALENTO. Královéhradecký kraj přispěl formou investiční dotace ve výši 300.000,00 na jeho nákup. FIAT TALENTO jako devítimístný užitkový vůz je převážně využíván na stěhování sbírkových předmětů převážených z depozitářů do expozic při instalaci proměnných výstav, stěhování vybavení Muzea mezi pobočkami a na služební cesty zaměstnanců.

Dvě vozidla jsou v době mimo provoz umístěna v pronajaté garáži v Rychnově nad Kněžnou v ulici Jiráskova 899, třetí parkuje před hlavní budovou Muzea. Zákonné pojištění odpovědnosti a majetková pojištění jsou sjednávána centrálně Krajským úřadem. Vozidla jsou řádně pojištěna, pravidelná údržba a STK jsou prováděny v pravidelných intervalech, STK u dvou starších vozidel proběhlo v roce 2019. Školení řidičů je taktéž prováděno v pravidelných intervalech. Na udržení dobrého technického stavu vozidel jsou dle potřeby prováděny opravy odborným autoservisem.

Celkové náklady na opravy a servis vozidel byly vynaloženy v částce 60 745,02 Kč (pravidelný servis vozů, oprava vozu po nehodě, výměna pneumatik a baterií, mytí vozů).

Autem Škoda Roomster bylo ujetu 10 633 kilometrů se spotřebou 758 litrů benzínu, průměrná roční spotřeba je 7,1 litrů na 100 km.

Autem Škoda Octavia bylo ujetu 6 963 kilometrů se spotřebou 593 litrů benzínu, průměrná roční spotřeba je 8,51 litrů na 100 km.

Autem Fiat Talento bylo ujetu 966 kilometrů se spotřebou 142 litrů nafty, průměrná roční spotřeba je 14,63 litrů na 100 km.

Nakládání s majetkem

Přehled majetkových kont

Účet	Název majetkového účtu	Stav k 1.1.2020	přírůstek +	úbytek -	Stav k 31.12.2020
013	Software	3 291 089,99	0,00	0,00	3 291 089,99
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	362 065,20	0,00	0,00	362 065,20
021	Stavby	21 239 526,28	0,00	0,00	21 239 526,28
022	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmot. MV	12 789 603,26	1 375 026,00	0,00	14 164 629,26
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	6 036 290,63	799 273,72	0,00	6 835 564,35
032	Kulturní předměty	341 202,00	315 750,00	0,00	656 952,00
041	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	0,00	0,00	0,00
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0,00	1 690 776,00	1 690 776,00	0,00
901	Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek	8 659,00	0,00	0,00	8 659,00
902	Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	643 068,51	250 849,49	0,00	893 918,00

Pohyby dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vč. drobného majetku:

Účet 013 Software. Nárůst: 0. Úbytek: 0.

Účet 018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek. Nárůst: 0. Úbytek: 0.

Účet 021 Stavby. Nárůst: 0. Úbytek: 0.

Účet 022 Samostatné hmotné movité věci. Nárůst představuje pořízení Automobily Fiat Talento, Datového úložiště, Regálového depozitárního systému pro textilní depozitář č. 216, Ústředny PZTS (EZS-poplachová) Galaxy Dimension. Úbytek: 0.

Účet 028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek. Nárůst: Sloupové vitríny 5 ks, Propojovací sady vitrín 3ks, Regály do depozitáře archeologie a soch, Interaktivní edukační grafika-deska plastová Ptáci Památník K.Pl, Notebook 2ks, PC, Monitor, Knihovní regály do OG, Závěsný systém do galerie za zdí a do knihovny v OG, Firewall, Odvlhčovač, Vysavač, Restaurátorská špachtle, Generátor ozónu 3ks, Deska dibondová s grafikou Plachetka a Grambová, Restaurá-

torská lampa, Expoziční svítidla 23ks, Disk pro server, Sokl 3ks, Nivelační přístroj, Knihovní regál 6ks, GPS dozor 2ks, Rudl, Akušroubovák. Úbytek: 0.

Účet 032 Kulturní předměty. Nárůst: Pořízení sbírkových předmětů. Úbytek: 0.

Účet 901 Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek. Nárůst: 0. Úbytek: 0.

Účet 902 Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek. Nárůst: Brašna na fotoaparát, Didaktická sada, Albi tužka, Figuríny 12ks, Panna křehčovská 5ks, Fotoobrazy výstav 136 ks, Mikrovlnná trouba, Minikuchyň, Modem, Monitor, Preparáty ptáků 7ks, Proutená truhla, Rudl 2v1, Skleněný poklop 5ks, Vitrína, Skříňka, Sponkovačka, Parkovací dorazy, Záložní zdroje 3ks. Úbytek: 0.

Vyřazení majetku v roce 2020 neprobíhalo zejména z důvodu nepříznivé situace vzniklé pandemií.

Přehled oprávkových kont

Účet	Název účtu	Stav k 1.1.2020	Stav k 31.12.2020
073	Oprávky k software	3 176 115,99	3 216 699,99
078	Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	362 065,20	362 065,20
081	Oprávky ke stavbám	1 877 400,00	2 144 904,00
082	Oprávky k samost. HM věcem a souborům HM věcí	6 103 123,85	6 977 950,85
088	Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	6 036 290,63	6 835 564,35

Tvorba a čerpání peněžních fondů

Stav a krytí fondů příspěvkové organizace

Název fondu	Stav fondu k 1.1.2020	Tvorba fondu r. 2020			Čerpání fondu r. 2020	Stav fondu k 31.12. 2020
		z fin. vypořádání	z odpisů	z inv. dotací		
Fond odměn	120 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	120 000,00
FKSP	144 558,44	153 749,88	0,00	0,00	162 253,00	136 055,32
Rezervní fond	975 062,35	950 754,53	0,00	0,00	1 500 000,00	425 816,88
Fond investic	616 782,99	1 500 000,00	457 220,88	650 000,00	1 986 376,00	1 237 627,87
Celkem	1 856 403,78	2 604 504,41	457 220,88	650 000,00	3 648 629,00	1 919 500,07

Z kladného hospodářského výsledku z roku 2019 byl usnesením rady KHK posílen rezervní fond ve výši 950 754,53 Kč.

Fond odměn nebyl v roce 2020 dotován z kladného hospodářského výsledku roku 2019, a čerpán také nebyl.

Příděl fondu kulturních a sociálních potřeb je tvořen ze zákonného přídělu výši 2 % z vyplacených hrubých mezd za rok 2020, kdy se jednalo o částku ve výši 153 749,88 Kč. Čerpání fondu probíhalo v souladu s vydaným vnitřním předpisem – odměňování zaměstnanců. Příspěvek na stravování byl ve výši 158 452,00 Kč a dále částka 3 801,00 Kč byla použita na nákup darů při životním jubileu, celkem čerpáno 162 253,00 Kč.

Rezervní fond organizace je vytvářen s vědomím, že jeho čerpání bude ovlivněno případnou vzniklou ztrátou z provozní činnosti. Dále je zamýšleno rezervní fond čerpat na obnovu vybavení expozic a zázemí muzea, převedením prostředků do investičního fondu

organizace. Aktuální stav fondu je 425 816,88 Kč.

Příděl do fondu investic majetku organizace tvořily odpisy ve výši 1 182 915,00 Kč po odpočtu transferů ve výši 725 694,12 Kč, tedy hodnota ve výši 427 220,88 Kč. Fond navýšila také částka 300 000,00 Kč z FRR vyčerpaná na nákup investic v plné výši a dále příděl do fondu tvořila částka 350 000,00 Kč určená na nákup sbírkových předmětů. Dále došlo k převodu 1 500 000,00 Kč z rezervního fondu. Čerpání fondu investic bylo celkem ve výši 1 986 376,00, na nákup majetku bylo určeno 1 690 776,00 (Automobil, regálový depozitární systém, Ústředna, Datové úložiště, sbírkové předměty ve výši 315 750,00). Odvod z odpisů do rozpočtu zřizovatele činil celkem 295 600,00 Kč.

Inventarizace majetku

Na základě příkazu pane ředitele byl stanoven plán k provedení řádné inventarizace majetku, pohledávek a závazku k datu

31.12.2020 v předepsaném rozsahu a členění. Byly jmenovány inventarizační komise. Porovnáním fyzického stavu s účetním nebyly zjištěny inventarizační rozdíly. Inventarizační zpráva byla sestavena k 22. 2. 2021 a následně předložena k podpisu.

Kontrolní činnost

Vnitřní kontrolní systém organizace se řídil platným plánem kontrol pro rok 2020. Výkon finanční kontroly byl prováděn v souladu se zněním zákona č. 320/2001 sb., o finanční kontrole vč. prováděcích vyhlášek. S veřejnými finančními prostředky a svěřeným majetkem bylo nakládáno v souladu s hledisky hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

Vnitřní kontrolní systém zahrnuje pravidelnou inventarizaci pokladny, kontrolu plnění rozpočtu, čerpání mzdového fondu, kontrola cenin, pracovní doby, autoprovozu a vedení evidence spotřeby elektrické energie. Dále kontrola BOZP, PO, hasičských přístrojů a zabezpečení objektu. Kontrola darovacích a kupních smluv, zápůjček a výpůjček sbírkových předmětů. Kontrola evidence archeologické agendy, inventarizace sbírek.

Kontroly provedené v MGOH v roce 2020

V listopadu 2020 byla provedena kontrola zástupci Krajského úřadu Královéhradeckého kraje odboru investic/referent pro energetiku a externí firmou Quliform Brno. Jednalo se o Dozorový energetický audit dle ČSN EN ISO 50001:2019 listopad-prosinec 2020 tzv. energetický audit. Energetický audit byl zaměřen na hospodaření s energiemi v budově Muzea krajky ve Vamberku. Kontrolní skupina konstatovala, že při kontrole dodržování všech předepsaných norem nedošlo k porušení, které by vedlo k udělení opatření k nápravě. Zpráva o posouzení Systému managementu hospodaření s energiemi ČSN EN ISO 50001:2019 (2. dozorový audit) č. 1359/7384-08 ze dne 3.12.2020.

Další kontroly od kontrolních institucí nebyly v roce 2020 provedeny.

Výroční zpráva 2020

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

© 2020 Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou
Jiráskova 2, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Sestavil: Mgr. Tomáš Zelenka na základě
podkladů jednotlivých oddělení
Grafická úprava a sazba: Mgr. Tomáš Zelenka
Fotografie: archiv MGOH

e-mail: moh@moh.cz
www.moh.cz

